

TRENDS IN SOUTHEAST ASIA

မြန်မာ့ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများ

ပါတီနိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှုအသစ်တစ်ရပ်

စုမွန်သန့်

ISEAS
YUSOF ISHAK
INSTITUTE

ISSUE

8

2020

အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်း
ဖြစ်စဉ်များနှင့် အလားအလာများ

စုမန်သန့်

ISEAS - Yusof Ishak Institute (ယခင် Institute of Southeast Asian Studies (ဝါ) အရှေ့တောင်အာရှရေးရာ သုတေသနဌာန) သည် ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သည့် လွတ်လပ်သောအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်း လူမှုနိုင်ငံရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် စီးပွားရေးဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများအပြင် အရှေ့တောင်အာရှ ဒေသထက် ကျော်လွန်ကျယ်ပြန့်သည့် ပထဝီနိုင်ငံရေးနှင့်စီးပွားရေးအရ မဟာဗျူဟာကျသော ဆက်ဆံရေးပတ်ဝန်းကျင် တို့ကိုလည်း အာရုံစူးစိုက်လေ့လာသော ဒေသဆိုင်ရာဗဟိုဌာနတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဤဌာနကြီး၏ သုတေသနဆိုင်ရာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဒေသတွင်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာလေ့လာမှု (Regional Economic Studies - RES) ၊ ဒေသတွင်း မဟာဗျူဟာနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာလေ့လာမှု (Regional Strategic and Political Studies - RSPS) နှင့် ဒေသတွင်းလူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လေ့လာမှု (Regional Social and Cultural Studies - RSCS) အစီစဉ်များအဖြစ် စုဖွဲ့ ထားပါသည်။ ထို့အပြင် ဤဌာနကြီးသည် အာဆီယံရေးရာသုတေသနဌာန (Asean Studies Centre - ASC)၊ စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ ရှေးဟောင်းသမိုင်းလေ့လာရေးဌာန (Temasek History Research Centre - THRC) နှင့် အာရှပစိဖိတ်စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု APEC ရေးရာလေ့လာမှု စင်ကာပူဌာနခွဲ (Singapore-APEC Study Centre) တို့၏ ဇာတိရှင်သန်ရာလည်းဖြစ်ပါသည်။

ISEAS Publishing (ဝါ) ISEAS ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေးဌာနသည် ပညာရပ်ဆိုင်ရာစာအုပ်စာတမ်းထုတ်ဝေမှု နယ်ပယ် တွင် ထင်ရှားသောဌာနတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး စာအုပ်နှင့်ဂျာနယ် စုစုပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့ တောင်အာရှဆိုင်ရာသုတေသနများ ထုတ်ဝေဖြန့်ဖြူးရာ၌ ဒေသတွင်းမှ အကြီးမားဆုံးပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပုံနှိပ်တိုက် လည်းဖြစ်ပါသည်။ ISEAS Publishing သည် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာနှင့် စီးပွားဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူများစွာနှင့် လက်တွဲ၍ အရှေ့တောင်အာရှဆိုင်ရာ အရေးပါသောသုတေသနနှင့် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက်များကို ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း ဖြန့်ချိပို့ဆောင်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာ့ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများ သို့မဟုတ် ပါတီနိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှုအသစ်တစ်ရပ်

စုမွန်သန့်

ထုတ်ဝေသူ။

။ ISEAS Publishing

30 Heng Mui Keng Terrace

Singapore 119614 publish@iseas.edu.sg <http://bookshop.iseas.edu.sg>

© 2020 ISEAS - Yusof Ishak Institute, Singapore

ယခုစာအုပ်နှင့်ပတ်သက်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်များအားလုံးကို ကန့်သတ်ထားသည်။ ယခုထုတ်ဝေပုံနှိပ်မှု၏ မည်သည့် အစိတ်အပိုင်းကိုမဆို ပြန်လည်ထုတ်ဝေခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ ဓာတ်ပုံမိတ္တူကူး၍သော်လည်းကောင်း အီလက်ထရောနစ်မိတ္တူကူး၍သော်လည်းကောင်းစသည့် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေခြင်း မပြုရပါ။

ယခုစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသောအမြင်များသည် စာရေးသူ၏အမြင်များသာဖြစ်ပြီး ထုတ်ဝေသူ၏အမြင်မဟုတ်ပါ။

ဆုဝေထွန်း ဘာသာပြန်သည်။

အမှာစာ

အရှေ့အာရှနှင့်တောင်အာရှတို့၏စီးပွားရေး တဟုန်ထိုးတိုးတက်လာခြင်းနှင့်အတူ အရှေ့တောင်အာရှဒေသ၏ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ မဟာဗျူဟာနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုများသည်လည်း လွန်ခဲ့သည့်နှစ်အနည်းငယ် အတွင်း ပိုမိုဆက်နွှယ်မှု ရှိလာခဲ့သည်။ အလားတူ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများနှင့် နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးနှင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ဇာတ်ခုံပေါ်တွင် ပိုမိုအရေးပါနေရာယူလာသည့် ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုများရှိလာခဲ့သည်။

ဒေသတွင်းငြိမ်းချမ်းမှုနှင့်စီးပွားရေးများ ဖြည်းဖြည်းချင်းပေါင်းစည်းလာစေရန် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ၏ ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှစတင်၍ ဖြည်းဖြည်းမှန်မှန် စဉ်ဆက်မပြတ်ကြိုးပမ်းမှုများသည် အောင်မြင်မှုများရရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သကဲ့သို့ အဆိုပါ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများသည် ပြည်တွင်း၌ စီးပွားရေးနိုင်ငံရေးအပြောင်းလဲမှုများကို ဆောင်ရွက်နေ သကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်လည်း ဆန်းသစ်သောနည်းလမ်းများကို ပုံဖော်လျက်ရှိပါသည်။ အာဆီယံသည် အစဉ်အလာဘက်မလိုက်ရေးမှု ကိုင်စွဲထားသော်လည်း အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများအကြားတွင် ပါဝါ အားပြိုင်မှုများနှင့် တင်းမာမှုများမှာလည်း ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေဦးမည်ဖြစ်သည်။

“အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်းဖြစ်စဉ်များနှင့် အလားအလာများ” စီးရီးသည် ရွေးချယ်ထားသော သက်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်အသီးသီးတွင်ကျွမ်းကျင်သူ စာရေးဆရာတို့၏ လေးလေးနက်နက် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက်တို့တင်ပြရာ နေရာ တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှ၏ ကွဲပြားစုံလင်မှုနှင့် လှုပ်ခတ်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများကို ပညာရှင်များနှင့် မူဝါဒချမှတ်သူများ သေချာစွာ စေ့ငှသုံးသပ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

တည်းဖြတ်များ

- စာစဉ်ဥက္ကဋ္ဌ - Choi Shing Kwok
- စာစဉ်တည်းဖြတ် - Ooi Kee Beng
- တည်းဖြတ်ကော်မတီ - Daljit Singh
- Francis E. Hutchinson Benjamin Loh

မြန်မာ့ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများ သို့မဟုတ် ပါတီနိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှုအသစ်တစ်ရပ်

စုမွန်သန်

အနှစ်ချုပ်

- ပါတီများပေါင်းစည်းခြင်းသည် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးတွင် ယဉ်ကျေးမှုအသစ်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ပါတီများပေါင်းစည်းခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီစနစ် ခိုင်မာတည်တံ့လာရန် အထောက်အကူပြုသည့်အပြင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောစနစ်နှင့်ချီသည့် အပြောင်းအလဲသက်ရောက်မှုမျိုးရနိုင်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုညွှန်ပေါင်းဖွဲ့သည့် နည်းလမ်းပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးရှိသည့်အနက် မြန်မာ့တိုင်းရင်းသားပါတီများသည် ပါတီပေါင်းစည်းသည့်ဗျူဟာကို တညီတညာတည်း ရွေးချယ်ခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါဖြစ်ရပ်က အာဏာရှင်စနစ်မှ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ အကူးအပြောင်းပုံစံမှ ဖက်ဒရယ် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သို့ အကူးပြောင်းပုံစံအဖြစ် ပိုမိုဦးတည်လာပြီး လူမှုသဟဇာတကြောင်းများမှာလည်း ဗမာနှင့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသား အမျိုးသားရေးအကြောင်းများအဖြစ်သို့ ပိုမိုထင်ရှားလာသည်ကို ဖော်ပြနေပါသည်။
- နိုင်ငံရေးပါတီများအကြား အခြားသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများရှိသော်လည်း မဲဆန္ဒနယ်မျှဝေခြင်း သို့မဟုတ် မဟာမိတ်အဖွဲ့များ အောင်နိုင်ရေးအတွက် မဲဆွယ်စည်းရုံးပေးခြင်းကဲ့သို့သော ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုညွှန်ပေါင်းဖွဲ့မှုတို့မှာ အောင်အောင်မြင်မြင် မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါ။ ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီတွင် တိုင်းရင်းသား ပါတီများအကြား ပေါင်းစည်းရေးညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ ရှိခဲ့သော်လည်း (၆) ခုအနက် (၅) ခုသည် အောင်မြင်သည့် ရလဒ်မထွက်ခဲ့ပါ။ ၂၀၁၇ နှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်အကြားကာလတွင်သာ ကယား၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် မွန် တိုင်းရင်းသားများကို ကိုယ်စားပြုသည့်ပါတီများအကြား ပေါင်းစည်းရေး (၅) ခုမှာ အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ပါသည်။
- ပေါင်းစည်းနိုင်ခဲ့သည့်ပါတီများသည် ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရန်အပြင် တိုင်းရင်းသား တန်းတူညီမျှရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိသည့် ဖက်ဒရယ်စနစ်တစ်ရပ်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ကယား၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် မွန်ပြည်နယ်စသည့် သက်ဆိုင်ရာဒေသများတွင် လိုအပ်သည့် အင်အားကြီးဒေသခံပါတီတစ်ခု ထွက်ပေါ်လာရေး ရည်မှန်းချက်များကြောင့်ပါ အောင်မြင်စွာပေါင်းစည်းနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- ပေါင်းစည်းနိုင်ခဲ့သည့်ပါတီများသည် လာရာနောက်ခံသမိုင်းကြောင်းနှင့် လားရာနိုင်ငံရေးအယူအဆချဉ်းကပ်ပုံ မတူသော မဟာမိတ်အုပ်စုအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြပြီး ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို မည်သို့ဖော်ဆောင်မည်ဆိုသော ကွဲပြားမှုများက ပါတီပေါင်းစည်းရေးညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ၏ အောင်မြင်မှု၊ မအောင်မြင်မှုအပေါ် အဆုံးအဖြတ်ပေးလျက် ရှိပါသည်။

- ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိရမည်ဟု တထစ်ချ မဆိုနိုင်ပါ။ မဲဆန္ဒနယ် မထပ်စေရန် ရှောင်ရှားခြင်းကဲ့သို့သော အခြားရွေးကောက်ပွဲအကြံ ညွှန်ပေါင်းနည်းလမ်းများကလည်း အလုပ်ဖြစ်နိုင်သည်ကို ၂၀၁၈ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် မြင်တွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ပါတီများတစ်ခုတည်းအဖြစ်သို့ ပေါင်းစည်းခြင်းက ၎င်းတို့အား ထောက်ခံသည့် ပါတီဝန်းရံသူအသီးသီးကိုစုစည်း၍ အင်အားတစ်ခုဖြစ်စေခြင်း၊ ငွေကြေး၊ ပါတီအဖွဲ့ဝင် လူအင်အားကဲ့သို့သော အရင်းအမြစ်များတိုးပွား၍ ပါတီအင်အား တောင့်တင်းခိုင်မာစေခြင်းအပြင် ပေါင်းစည်းစေလိုသည့် လူထု၏တောင်းဆိုချက်များကို လိုက်နာတုံ့ပြန်နိုင်ခြင်းစသည့် အားသာချက်များ ရှိသည်။
- ယေဘုယျအားဖြင့် ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများသည် ပါတီမြောက်မြားစွာ ယှဉ်ပြိုင်ပါဝင်နေသည့် ပါတီစနစ်ရှုပ်ထွေးမှုကို လျော့ချပေးပြီး မဲအလေအလွင့်ဖြစ်မှုကိုလျော့ပါးစေကာ တည်ငြိမ်ခိုင်မာသောပါတီများ ထွက်ပေါ်လာရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။ တိုင်းရင်းသားပါတီများပေါင်းစည်းခြင်းသည် မဲဆန္ဒရှင်များအတွက် ပါတီအမှတ် တံဆိပ်ရောထွေးမှုများကို လျော့ချပေးနိုင်ပြီး လူမျိုးအမှတ်လက္ခဏာပေါ်တွင်အခြေခံ၍ မဲပေးမည့်သူများအတွက် ပိုမိုရှင်းလင်းလွယ်ကူစေသည်။ ထို့ပြင် ပါတီပေါင်းစည်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များက လူထုစိတ်ဝင်စားမှုရရှိစေပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းအကြား နိုင်ငံရေးတွင် စိတ်ပါဝင်စားမှု၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတို့ မြင့်တက်လာစေသည်။
- အောင်မြင်စွာပေါင်းစည်းနိုင်ခဲ့သော ပါတီ (၅) ခု၏နောက်ကွယ်ရှိ တွန်းအား ၃ ခုမှာ ပြီးခဲ့သည့်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်မရရှိခဲ့ခြင်း၊ ပေါင်းစည်းစေလိုသောလူထု၏ ဖိအားများခံရခြင်းနှင့် ဖက်ဒရယ်ဆိုင်ရာ ဘုံရည်မှန်းချက်များ ရှိခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ယင်းပေါင်းစည်းပါတီများ ခိုင်မာလာရေးမှာ စဉ်ဆက်မပြတ်ပါတီတည်ဆောက်ခြင်း၊ ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ပါတီဝင်များအကြား ညီညွတ်မှုတူမှုရှိခြင်းတို့အပေါ်တွင် မူတည်သည်။ အလားတူ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်မူအရ ပါတီသစ်များစွာလည်း ဆက်လက်တိုးပွားနေဦး မည်ဖြစ်သည်။
- လာမည့် ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းယှဉ်ပြိုင်မည့် ဗမာ (အများစုပါဝင်သည့်) ပါတီများနှင့်ယှဉ်ပြိုင်ရန် တိုင်းရင်းသားပါတီများအကြား ပေါင်းစည်းခြင်းအပြင် အခြားသောရွေးကောက်ပွဲအကြံ ညွှန်ပေါင်းဖွဲ့ယှဉ်ပြိုင်မှုများ မြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များက ထိုပေါင်းစည်းပါတီတို့၏ ရှည်ကြာ ခိုင်မာမှု၊ အင်အားစုတစ်ခုစုဘက်သို့ နိုင်ငံရေးတိမ်းညွတ်မှုနှင့် လွှတ်တော်ညွှန်ပေါင်းဖွဲ့မှုများအပေါ် အဆုံးအဖြတ် ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့ ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများ (သို့ မဟုတ်) ပါတီနိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှုအသစ်တစ်ရပ်

စုမွန်သန့်^၁

နိဒါန်း

ကာလရှည်ကြာ ပါတီနိုင်ငံရေး သားကြောပြတ်မှုပြီးနောက်တွင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့်အတူ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ငံရေး ပြန်လည်စတင်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီများလည်း ပြန်လည်ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ဆယ်စုနှစ်နှစ်ခုကြာအပြီး ပထမဆုံးသော ရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၁၀ တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။^၂ ဒုတိယအကြိမ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၁၅ တွင် ကျင်းပခဲ့ပြီးနောက် ရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၂၀ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ကျင်းပရန် လျာထားသည်။^၃ ၂၀၁၀ ကတည်းကပင် နိုင်ငံရေးပါတီများစွာ မှတ်ပုံတင်ခဲ့ကြပြီး နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်တွင်ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။^၄ လက်ရှိတွင် တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နိုင်ငံရေးပါတီ (၉၄) ပါတီရှိပြီး ခန့်မှန်းခြေ ၅၅ ပါတီမှာ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားပါတီများဖြစ်သည်။^၅ ဗမာအများစုပါဝင်သည့် ပါတီသော်လည်းကောင်း ဗမာမဟုတ်သည့် အခြားတိုင်းရင်းသားပါတီသော်လည်းကောင်း မြန်မာနိုင်ငံရေးပါတီများကို လက်ဝဲ/လက်ယာ နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်အယူပါဒပေါ်တွင် နေရာချဖို့ရာ မလွယ်ကူပေ။^၆ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံရေးသဘောထားကွာဟမှု အက်ကြောင်းများသည် နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်အယူပါဒများထက် ဒီမိုကရေစီလိုလားသူနှင့် မလိုလားသူ သို့မဟုတ် တပ်မတော်ကိုလိုလားသူနှင့် မလိုလားသူ သို့မဟုတ် တော်လှန်ပုန်ကန်ရေးလား၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလားစသည့် သမိုင်းအစဉ်အဆက် သဘောထားရပ်တည်ချက် ကွဲပြားမှု

^၁ စုမွန်သန့်သည် Keele University မှမဟာဘွဲ့ရရှိထားသည်။ သူမသည် ရန်ကုန်မြို့တွင်နေထိုင်ပြီး မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီရေးရာများကို သုတေသနပြုသည်။ ယခုစာတမ်းသည် Norwegian Institute of International Affairs (NUPI) နှင့် Urbanize: Policy Institute for Urban and Regional Planning နှင့် ၎င်း၏သုတေသနဌာနမှူး မေးလ်ရေးနော့ဒ်တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် မြန်မာနိုင်ငံမှပညာရှင်များအတွက် သုတေသနနှင့်စွမ်းရည်တည်ဆောက်မှုစီမံကိန်းမှ ထုတ်ဝေသော စာတမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။

^၂ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်မှ ပထမဆုံးအကြိမ်ကျင်းပသော ဤရွေးကောက်ပွဲကို လွတ်လပ်၍၊ တရားမျှတမှုမရှိသောရွေးကောက်ပွဲအဖြစ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ယူဆထားကြသည်။

^၃ ယခုစာတမ်းရေးသားထုတ်ဝေသည့်အချိန်တွင် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲကို မည်သည့်အချိန်တွင် ကျင်းပမည်ဖြစ်ကြောင်း ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ကြေညာထားခြင်း မရှိသေးပါ။ ဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၅ နှစ်တစ်ကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီး လွှတ်တော်ပထမအကြိမ်စတင်ခေါ်ယူသည့်နေ့ရက်မှ စတင်သတ်မှတ်သည်။

^၄ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလထိ စုစုပေါင်းနိုင်ငံရေးပါတီ (၁၂၂) ခု မှတ်ပုံတင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ပါတီအချို့မှာ ဆက်လက်မတည်ရှိတော့ပေ။

^၅ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလအထိ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ အတည်ပြုထားသော မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ပါတီအရေအတွက်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီဟူသည့် ဝေါဟာရနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေအရ ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းထားခြင်းမရှိပါ။ ဤစာတမ်းထဲရှိ တိုင်းရင်းသားပါတီဟူသည်မှာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ရန် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအမှတ်လက္ခဏာကို အခြေပြုဖွဲ့စည်းထားသည့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကိုရည်ညွှန်းပြီး ၎င်း၏ခေါင်းဆောင်နှင့်အဖွဲ့ဝင်တို့မှာ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားအုပ်စုတို့မှဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ရည်ရွယ်ချက်များတွင် တိုင်းရင်းသားစာပေယဉ်ကျေးမှုစသည့် တိုင်းရင်းသားအကျိုးစီးပွားများကို မြှင့်တင်ရန်၊ ဆောင်ရွက်ရန် ပါဝင်သည်။

^၆ နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေအရ တစ်ခုတည်းသော ခွဲခြားသတ်မှတ်မှုတစ်ခုမှာ ရွေးကောက်ပွဲတွင်ယှဉ်ပြိုင်မည့်နေရာများနှင့် ပါတီဝင်အင်အားပေါ်မူတည်၍ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးစည်းရုံးမည့်ပါတီဟူသည့် သတ်မှတ်မှုဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံး ပါတီအနေဖြင့် ပါတီဝင်အရေအတွက်အနည်းဆုံး (၁၀၀၀)၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်တစ်ခုတွင် စည်းရုံးမည့်ပါတီဟူသည့် သတ်မှတ်မှုဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံး လိုအပ်သည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများသည် တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ ပြည်နယ်အခြေစိုက်ပါတီများ သို့မဟုတ် ပါတီကြီးများဟူ၍ ကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်လေ့ရှိသည်။ အာဏာရ ပါတီဖြစ်သည့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီနှင့် လက်ရှိအတိုက်အခံပါတီဖြစ်သည့် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီတို့သည် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒနယ်အားလုံးနီးပါးမှ ပြိုင်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည့် အဓိကပါတီကြီး (၂) ခုဖြစ်သည်။ ပါတီအများစုသည် ဗမာအများစုနေထိုင်သည့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ရုံးချုပ်ထားရှိပြီး ဗမာအများစု လွှမ်းမိုးပါဝင်သည့်အတွက် တိုင်းရင်းသားပါတီများက ယင်းတို့အား ဗမာပါတီများအဖြစ် မှတ်ယူကြသည်။

များပေါ်တွင် နှိပ်စက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် တိုင်းရင်းသားပါတီများအပြင် ကြားခံပါတီများ၊ ပါတီကြီးများမှ ခွဲထွက်လာသော ပါတီငယ်များနှင့် နာမည်အသစ်၊ ပုံစံအသစ်ဖြင့် ပြန်လည်အသက်သွင်းလှုပ်ရှားလာသည့် ပါတီများလည်းရှိပြီး ၎င်းတို့က ပါတီများအကြားဆက်နွယ်မှုနှင့် ပါတီနိုင်ငံရေးချိန်ခွင်လျှာကို ပုံဖော်ပေးနေသည့်အပြင် မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီအခင်းအကျင်းကို ရှုပ်ထွေးနက်နဲစေသည်။

ထိုသို့နိုင်ငံရေးသဘောထားများ ကွဲလွဲရှုပ်ထွေးရသည့်အကြောင်းရင်းတစ်ခုမှာ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ငံရေးနှင့် ပါတီနိုင်ငံရေးတို့သည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံရေးအခင်းကျင်းတစ်ရပ်အောက်တွင် ဖြစ်ပေါ်နေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မြန်မာသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အခြားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများနှင့်အတူ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်စတင်ခဲ့ပြီး ထိုငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်မှတစ်ဆင့် ဗမာ့တပ်မတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား နှစ်ကာလရှည်ကြာစွာ ဖြစ်တည်နေသော ပဋိပက္ခများကိုဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။^၇

ပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားရသည့် အကြောင်းတရားများထဲတွင် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများ နေထိုင်ရာနယ်မြေဒေသများတွင် ဗဟိုအစိုးရ၏လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှုများနှင့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော အရေးကိစ္စများ ထိရောက်စွာပြောရေးဆိုခွင့်မရရှိခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ပါတီစုံရွေးကောက်ပွဲများသည် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင်မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံရေးဘောင်အတွင်းမှ ပါဝင်လှုပ်ရှားလာစေရန် ဆွဲဆောင်သည့် တပ်မတော်အစိုးရ၏နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အရွယ်အစားကြီးသည်ဖြစ်စေ သေးသည်ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်၏ အမည်နာမအတိုင်း ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ထားသည့် ပြည်နယ်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ကွဲပြားခြားနားမှုများရှိသော်လည်း တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများအကြား တန်းတူညီမျှမှု၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နှင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ရရှိရေးစသည့် ရည်မှန်းချက်များမှာ တူညီကြသည်။ အဆိုပါရည်မှန်းချက်တို့ ရရှိနိုင်ရန်အတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအများစုမှာ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းမှတစ်ဆင့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် နိုင်ငံရေးစနစ် ပြင်ပလမ်းကြောင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများမှတစ်ဆင့် စနစ်အတွင်းမှပြောင်းလဲမှုကို ဖော်ဆောင်မည့် လမ်းကြောင်းဟူ၍ နည်းလမ်းနှစ်သွယ်ဖြင့် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။^၈ မြန်မာ့ပါတီစနစ်သည် ဒီမိုကရေစီအသွင်ပြောင်းခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ဟူသည့် ယင်းနောက်ခံအခြေနေနှစ်ရပ်အပေါ်တွင် ထင်ဟပ်လျက်ရှိသည်။ ထိုအခြေနေတွင် အာဏာ ရှင်နှင့် ဒီမိုကရေစီအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာအကြား အက်ကြောင်းနှင့် ဗမာနှင့်ဗမာမဟုတ်သော လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများအကြား အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာအက်ကြောင်းဟူ၍ အလွန်အရေးကြီးသော လူမှုသဟာအက်ကြောင်းနှစ်ခု ပါဝင်နေသည်။

မြန်မာ့ပါတီနိုင်ငံရေးတွင် အင်အားစု (၃) စုရှိပါသည်။ ပထမအင်အားစုမှာ အာဏာရှင်ခေတ်ကာလ၏ အုပ်ချုပ်သူများမှ ဆင်းသက်လာသော တပ်မတော်နှင့်သဘောထားတူညီသည့် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP) နှင့် ၎င်း၏ကြားခံပါတီများဖြစ်သည်။ ဒုတိယအင်အားစုမှာ တပ်မတော်အုပ်ချုပ်စဉ်ကာလတွင်း ဒီမိုကရေစီစနစ်ပေါ်ထွန်းလာရေး လှုပ်ရှားကြိုးပမ်းမှုတို့မှပေါ်ထွက်လာသော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ (NLD) နှင့် အခြားပါတီငယ်များဖြစ်သည်။ တတိယအင်အားစုမှာ ဗမာမဟုတ်သည့် တိုင်းရင်းသားပါတီများဖြစ်သည်။ သို့သော် အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုတို့ကို ထပ်မံ၍ အုပ်စုခွဲခြားနိုင်သည်။ ယင်းမှာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် သဘောထားနီးစပ်သည့် တိုင်းရင်းသားပါတီများ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီနှင့် သဘောထား

^၇ သို့ရာတွင် နှစ်ပေါင်း (၇၀) ကျော် ဗမာအများစုရှိသည့်တပ်မတော်နှင့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများကြားရှိ ပဋိပက္ခများသာမကဘဲ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအချင်းချင်းကြားမှ ပဋိပက္ခများမှာလည်း မြှုပ်ချည်ပေါ်ချည်၊ လျော့ချည်တိုးချည်နှင့် ရှိနေခဲ့သည်။

^၈ Burma Partnership မှ ၂၀၁၅ တွင် ထုတ်ဝေသော "Elections for Ethnic Equality? A Snapshot of Ethnic Perspectives on the 2015 Elections" [တိုင်းရင်းသားများတန်းတူညီမျှရေးအတွက် ရွေးကောက်ပွဲများလား၊ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲများကို တိုင်းရင်းသားအမြင်များ လျှပ်တစ်ပြက်ကြည့်ခြင်း] စာတမ်း။

နီးစပ်သည့် တိုင်းရင်းသားပါတီများဟူ၍ဖြစ်သည်။ ပါတီအစုဖွဲ့လှုပ်ရှားမှုအနေဖြင့်ဆိုလျှင် အကြောင်းရာပေါ်မူတည်၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းထားသော အစုအဖွဲ့များလည်းရှိသည်။ ယင်းအစုအဖွဲ့များမှာ ညီနောင်တိုင်းရင်းသား ပါတီများဖက်ဒရေးရှင်း (Nationalities Brotherhood Federation - NBF)၊ စည်းလုံးညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများမဟာမိတ် (United Nationalities Alliance - UNA)၊ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီမဟာမိတ် (Federal Democracy Alliance - FDA)^၉ တို့အပြင် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီနှင့် အကြောင်းအရာလိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သည့် ၎င်း၏မဟာမိတ်များတို့ဖြစ်သည်။^{၁၀} ယင်းအစုအဖွဲ့များသည် အကြောင်းအရာနယ်ပယ်ကဏ္ဍပေါ်မူတည်၍ အချို့ ကိစ္စရပ်များ ဥပမာ - နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲမူဘောင် မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်း၊ ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေမူကြမ်းများ ရေးဆွဲခြင်း၊ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဆိုင်ရာအခြေခံမူကြမ်းများရေးဆွဲခြင်း၊ လွှတ်တော်ရေးရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု စသည်တို့တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သော်လည်း၊ အခြားသောနယ်ပယ်များတွင်မူ ဥပမာ - ရွေးကောက်ပွဲကိုယ်စားလှယ် လောင်းရွေးချယ်ခန့်ထားမှုစသည်တို့တွင် အစုအဖွဲ့ဝင်များအချင်းချင်းအကြား ယှဉ်ပြိုင်ဆဲဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသား ပါတီအများစုမှာ စည်းလုံးညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမဟာမိတ် (UNA) သို့မဟုတ် ညီနောင်တိုင်းရင်းသား ပါတီများဖက်ဒရေးရှင်း (NBF) ၏ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများထံမှ ထောက်ခံမှုရရှိရေး အတွက် ယှဉ်ပြိုင်သည်များရှိသည်။^{၁၁}

အဆိုပါ ပါတီ အစုဖွဲ့လှုပ်ရှားမှုနှင့် အခြားသော နိုင်ငံရေးအရ စုဖွဲ့မှုများရှိသော်လည်း တိုင်းရင်းသားပါတီများအကြား မဲဆန္ဒနယ်မျှဝေခြင်းနှင့် မဟာမိတ်တို့အတွက် မဲဆွယ်စည်းရုံးခြင်းကဲ့သို့သော ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုချက်ပေါင်းစုံဖွဲ့မှုများ ကို ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မတွေ့ရှိခဲ့ရပေ။ ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုချက်ပေါင်းစုံသည် သဏ္ဍာန်နှင့်အနီးစပ်ဆုံး တူညီ သည့် ကြိုးပမ်းခဲ့မှုတစ်ခုမှာ ညီနောင်တိုင်းရင်းသားပါတီများဖက်ဒရေးရှင်းမှ ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင် (၁၅) ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ် များဖြင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး (၁၄) ခုမှ ဗမာအများစုနေထိုင်သည့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ဗမာပါတီကြီးနှစ်ခု ကိုယှဉ်ပြိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုပါတီဟူသော ပါတီသစ်တစ်ခုကိုတည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။^{၁၂} အလားတူပါတီပေါင်းစည်းခြင်းကဲ့သို့ ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုချက်ပေါင်းစုံသဏ္ဍာန်မှာလည်း ၂၀၁၅ တွင် တိုင်းရင်းသား ပါတီများအကြား ဆွဲဆောင်မှုမရှိသောဗျူဟာတစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ အကြောင်းရင်းတစ်ခုမှာ ပါတီများပေါင်းစည်း၍ အသစ်ဖွဲ့စည်းရာတွင် မူလပါတီများကိုဖျက်သိမ်းရန် လိုအပ်သည့်အတွက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုလိုအပ်ချက်က မိမိတို့ ၏လူမျိုးအမှတ်လက္ခဏာကို ထိန်းသိမ်းထားလိုသည့် (အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ လူမှုသဟဇာတအကြောင်းများ ရှိသော အခြေအနေတွင်) ပါတီများအတွက် ဝိရောဓိဖြစ်စေခဲ့သည်။ မကြာသေးမီမှပင် တိုင်းရင်းသားအုပ်စုကြီးများ ကို ကိုယ်စားပြုသည့်ပါတီများအကြား ပါတီပေါင်းစည်းရေးညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ အောင်မြင်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်ဖြစ် သည်။ ၂၀၁၇ နှင့် ၂၀၁၉ နှစ်များသို့ရောက်မှပင် ပေါင်းစည်းပါတီ ၅ ခုသည် (တစ်ခုချင်းစီတွင် အဖွဲ့ဝင် အစု ၃ စု သို့မဟုတ် ၃ စုထက်ပို၍ ပါဝင်သည်) အောင်အောင်မြင်မြင် ပေါင်းစည်းနိုင်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီဇာတ်ခုံတွင် ပါတီများသည် မဲအလေအလွင့်ဖြစ်မှုကိုရှောင်ရှားရန်၊ ပိုမိုတည်ငြိမ်ခိုင်မာသောပါတီသစ် များကိုဖွဲ့စည်းရန်၊ ပါတီမြောက်မြားစွာပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နေသော ပါတီစနစ်ရှုပ်ထွေးမှုကိုလျှော့ချရန် ပါတီများပေါင်းစည်း လေ့ရှိပြီး အားလုံး၏ရည်ရွယ်ချက်တွင်လည်း ရွေးကောက်ပွဲ မဲအနိုင်ရရှိရေးပါဝင်သည်။ မြန်မာ့သတင်းမီဒီယာနှင့်

^၉ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲပြီးနောက် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီမဟာမိတ်အနေဖြင့် လှုပ်ရှားမှုများမတွေ့ရသော်လည်း အသက်ဝင်ဆဲဟုဆိုသည်။
^{၁၀} ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီနှင့် ၎င်းပါတီ၏ ၂၀ ပတ်ချာလည် အရေအတွက်ရှိသော မဟာမိတ်နိုင်ငံရေးပါတီများ (လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့် ဗမာ အများစုပါတီနှစ်မျိုးလုံး) ပူးတွဲ၍ အနည်းဆုံးကြေညာချက် (၅) စောင်ထုတ်ပြန်ထားပြီးဖြစ်သည်။
^{၁၁} ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် UNA တွင် အဖွဲ့ဝင် (၁၅) ပါတီရှိပြီး၊ NBF တွင် အဖွဲ့ဝင် (၂၂) ပါတီရှိသည်။
^{၁၂} ပညာအလင်းပွင့်မြန်မာသုတေသနဖောင်ဒေးရှင်း (EMREF) မှ ၂၀၁၅ တွင် ထုတ်ဝေသော "နိုင်ငံရေးပါတီမဟာမိတ်အဖွဲ့များပေါ် လေ့လာသုံးသပ်မှုစာတမ်း"၊ စာမျက်နှာ (၁၆)။ <https://emref.org/mm/publication/142>။ ၁၁ ရက် ဇွန်လ ၂၀၁၃ ခုနှစ် လွတ်လပ်သောအာရှအသံ သတင်းတွင် Zin Mar Win ရေးသားသော "Fifteen Myanmar Ethnic Groups to Form Unified Party" [မြန်မာတိုင်းရင်းသားပါတီ ၁၅ ခု ပါတီတစ်ခုတည်းအဖြစ် ဖွဲ့စည်း]။ <https://www.rfa.org/english/news/myanmar/party-06112013190735.html> ယခုအချိန်တွင် NBF ၏ ပါတီဝင်အရေအတွက်မှာ (၂၀) ကျော်ထိ စုစည်းခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေးလေ့လာသုံးသပ်ချက်များတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများပေါင်းစည်းခြင်းမှာ ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် လွှတ်တော်အမတ်နေရာများ ပိုမိုရရှိစေရေးအတွက်ဟုဆိုလေ့ရှိသည်။^{၁၇} ဤစာတမ်းတွင် အဆိုပါရိုးရှင်းသည့်အမြင် ကိုဖြည့်စွက်၍ ပါတီများပေါင်းစည်းခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီအုပ်ချုပ်မှု ခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်းနှင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် စနစ်နှင့်ချီသော သက်ရောက်မှုများရှိကြောင်း ဆွေးနွေးထားသည်။

အဘယ်ကြောင့် တိုင်းရင်းသားပါတီများ ပေါင်းစည်းပါသနည်း။ ထိုပေါင်းစည်းမှုတို့က ပါတီများအကြားဆက်နွယ်မှုနှင့် ပါတီ နိုင်ငံရေးချိန်ခွင်လျှာအပေါ် မည်သို့သက်ရောက်ပါသနည်း။ အဆိုပါမေးခွန်းများကိုဖြေဆိုရန် ကယား၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့ကို ကိုယ်စားပြုသည့် ပေါင်းစည်းပါတီ (၅) ခုကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာထားပါသည်။ သုတေသနစာတမ်းအတွက် ပေါင်းစည်းပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် လူတွေ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လမှအောက်တိုဘာလအထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုပေါင်း ၄၀ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၁၅ ကြိမ်မှာ တိုင်းရင်းသား အရပ်ဖက်အဖွဲ့စည်းများနှင့် သတင်းမီဒီယာမှကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အချက်အလက် များကို စုစည်းရယူရာတွင် သတင်းဆောင်းပါးများနှင့် ပါတီ၏တရားဝင်စာအုပ်စာတမ်းများ၊ ဖေ့စ်ဘွတ်မှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဝေသည့် တရားဝင်ကြေညာချက်၊ ထုတ်ပြန်ချက်များနှင့် အစီရင်ခံစာများကိုလည်း ဆန်းစစ်သုံးသပ်ထားပါသည်။

တိုင်းရင်းသားပါတီများပေါင်းစည်းမှုသည် ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရရေးထက်ပိုသော၊ တိုင်းရင်းသားတန်းတူညီမျှရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို အာမခံမည့် ဖက်ဒရယ်တည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်အလားအလာများရှိသည်ကို ယခုစာတမ်းတွင် အပိုင်း (၃) ပိုင်းခွဲ၍ ဆွေးနွေးတင်ပြထားပါသည်။ ပထမအပိုင်းတွင် ပါတီပေါင်းစည်းမှုများနှင့် ပေါင်းစည်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ရည်ရွယ်ချက်၊ တွန်းအားများကို ဆွေးနွေးတင်ပြထားသည်။ ဒုတိယအပိုင်းတွင် (က) ရွေးကောက်ပွဲအကြို ညွှန်ပေါင်းဖွဲ့မှုပုံသဏ္ဍာန်များစွာထဲမှ ပေါင်းစည်းရေးဗျူဟာနှင့် (ခ) ပေါင်းစည်းရေး ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးမှုများ အောင်မြင်မှု မအောင်မြင်မှုတို့ကို အဆုံးဖြတ်ပေးနေသည့် ဖက်ဒရယ်ချဉ်းကပ်မှုဆိုင်ရာ သဘောထား ကွဲလွဲမှုများကို ဆွေးနွေး တင်ပြထားသည်။ တတိယနှင့်နောက်ဆုံးအပိုင်းတွင် ပေါင်းစည်းပါတီများ ၂၀၂၀ အလွန်တွင် မည်သို့တိုးတက်ပြောင်းလဲလာမည်ကို မှန်းဆတွက်ချက်နိုင်ရန်အတွက် ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအထိ လေ့လာ ထားခဲ့သော ပေါင်းစည်းပါတီ (၅) ခု၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ ပေါင်းစည်းရေးညှိနှိုင်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အလျော့အတင်း အပေး အယူများကို ဆွေးနွေးတင်ပြထားပါသည်။

ဆွဲဆောင်မှုမရှိသောဗျူဟာမှ အများကြိုက်ဗျူဟာသို့

ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းဆိုသည်မှာ ပါတီအဖွဲ့အစည်းသစ်၏တည်ဆောက်ပုံ အစိတ်အပိုင်း၊ အဆင့်နှင့်ကဏ္ဍနယ်ပယ် တိုင်းတွင် ပေါင်းစပ်ပါဝင်သူ အစုအဖွဲ့များအားလုံး အပြည့်အဝပေါင်းစပ်ပါဝင်၍ အဖွဲ့အစည်းအသစ်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်း ကို ဆိုလိုပါသည်။ Belanger နှင့် Godbout တို့က ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းသည် “နိုင်ငံရေးပါတီနှစ်ခု (သို့မဟုတ် နှစ်ခုထက် ပိုသောပါတီများ) ကို တစ်ခုတည်းအဖြစ် ပူးပေါင်းလိုက်ခြင်း၊ ..... ၊ ယင်းသို့ပေါင်းစည်းခြင်းအားဖြင့် ယခင် ပါတီများ၏ တည်ရှိမှုပျောက်ကွယ်သွားကာ အဆိုပါနေရာတွင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့စည်းသစ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်အစားထိုးလိုက် ခြင်း”ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။^{၁၈} ယခုဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ အတည်ပြုထားသော

^{၁၇} ဥပမာအားဖြင့် ၁၈ ရက် ဧပြီလ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် တိန်းကိုစိုးရေးသည် “The ethnic parties' dilemma: Merger or strategic alliance?” <https://www.frontiermyanmar.net/en/the-ethnic-parties-dilemma-merger-or-strategic-alliance>။ ၁၁ ရက် စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် နန်းလွင်ရေးသည် “Ethnic Political Parties Merge to Seek Stronger Representation in 2020 Election” <https://www.irrawaddy.com/news/politics/ethnic-political-parties-merge-to-see-stronger-representation-in-2020-election.html> ။ ၅ ရက် ဧပြီလ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဂျွန်ဇော်ရေးသည် “Myanmar Ethnic Parties Merge for 2020 Power Push” <https://www.ucanews.com/news/myanmar-ethnic-parties-merge-for-2020-power-push/81992>

^{၁၈} ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၅ တွင် Eric Belanger နှင့် Jean-Francois Godnot တို့ရေးသည့် “Why Do Parties Merge? The Case of the Conservative Party of Canada” [ဘာကြောင့်ပါတီများပေါင်းစည်းသလဲ။ ကနေဒါနိုင်ငံ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ကိုလေ့လာချက်]၊ *Parliamentary Affairs* စာစဉ် အမှတ် ၆၃ နံပါတ် ၁၊ စာမျက်နှာ ၄၁-၆၅။

တရားဝင်ပေါင်းစည်းပါတီ ငါးခုရှိပြီဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ ကယားတိုင်းရင်းသားများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကယား ပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KYSDP)၊ ကရင်တိုင်းရင်းသားများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ် ပါတီ (KNDP)၊ ကချင်တိုင်းရင်းသားများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီ (KSP)၊ ချင်းတိုင်းရင်းသား များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) နှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP) တို့ ဖြစ်သည်။ Coffé နှင့် Torenvlied တို့အဆိုအရ ပါတီများပေါင်းစည်းရသည့် အကြောင်းရင်းအများစုမှာ ၎င်းတို့၏ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များ မကောင်းခဲ့ခြင်း၊ ပါတီများပေါင်းစည်းလိုက်ခြင်းအားဖြင့် နောင်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များကောင်းမည်ဟု ယုံကြည်ကြခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။^{၁၅} အလားတူပင် ပါတီများသည် မဖြစ်မနေအနိုင်ရရှိရမည့် အနိမ့်ဆုံးလွှတ်တော်နေရာအရေအတွက် (mandated electoral thresholds) ပြည့်မီစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရတစ်ရပ်တွင် အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍရရှိရေး အတွက် ပါတီကြီးတစ်ခုဖြစ်နေရန်သော်လည်းကောင်း ပေါင်းစည်းကြသည်။^{၁၆} နိုင်ငံတကာတွင် အများဆုံးတွေ့ရသော ပါတီပေါင်းစည်းစေသည့် အကြောင်းရင်းသုံးခုမှာ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့်စနစ်၏ အကျိုးဆက်များကြောင့်၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်မှုကြောင့်နှင့် ပေါင်းစည်းမည့်ပါတီများအကြား နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်၊ ရပ်တည်ချက် နှီးစပ်မှု များကြောင့်ဟုဆိုသည်။ ယင်းအချက်အားလုံးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းရင်းသားပါတီများ ပေါင်းစည်းစေသည့် အကြောင်းရင်းများနှင့်လည်း ကိုက်ညီမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ကယား၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးပါတီများသည် ခိုင်မာသည့်ရလဒ်များမရရှိခဲ့ဘဲ ယင်းပါတီများ ယှဉ်ပြိုင်သည့်နေရာအများစုတွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် NLD မှ အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ မဲအများဆုံးရသူ အနိုင်ရသည့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့်စနစ်၏ အကျိုးဆက်များကြောင့် လည်း တိုင်းရင်းသားပါတီအများစုသည် ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် အရှုံးနှင့်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ NLD သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင်^{၁၇} ရွေးကောက်ခံအမတ်နေရာ စုစုပေါင်း ၇၉ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိခဲ့သလို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့်ရခိုင်ပြည်နယ်မှအပ အားလုံးတွင် မဲအများစုအနိုင်ရရှိခဲ့သည်။^{၁၈} NLD သည် တစ်ပါတီတည်းအစိုးရဖွဲ့နိုင်သည်အထိမဲနေရာအလုံအလောက်ရရှိခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့သည့် သမ္မတမှ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ ဝန်ကြီးချုပ်များကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခဲ့သည်။^{၁၉} NLD ၏ အနိုင်ရရှိမှု သည် လွှတ်တော်အတွင်း တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးပါတီကိုယ်စားပြုမှုကို ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းအထိ လျော့ကျစေခဲ့သည်။ ၎င်း ဝင်ရောက်မယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့် ၂၀၁၀ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် USDP သည် ထောက်ခံမဲအများဆုံးရရှိခဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသားပါတီများမှာလည်း လွှတ်တော်အတွင်း ရွေးကောက်ခံအမတ်နေရာ ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းထိ ရရှိခဲ့သည်။

ယင်းရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များက ပါတီပေါင်းစည်းမှုများကို တွန်းအားဖြစ်စေသည့်အပြင် တိုင်းရင်းသားပါတီများသည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ခွင့်မရသည့်အကျိုးဆက်များနှင့် ပြည်သူလူထု၏ဖိအားပေးမှုများလည်း ကြုံတွေ့ ခဲ့ရသည်။^{၂၀} ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီကပင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များက မဲကွဲမည်ကို

^{၁၅} စက်တင်ဘာလ ၂၀၀၈ တွင် Hilde Coffé နှင့် René Torenvlied တို့ ရေးသည့် 'Explanatory Factors for the Merger of Political Parties' [ပါတီများပေါင်းစည်းရသည့် အကြောင်းရင်းများရှင်းလင်းချက်]၊ California Irvine တက္ကသိုလ်၏ ဒီမိုကရေစီလေ့လာရေးဌာနမှ ပြုစုထားသော စာတမ်း။
^{၁၆} ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် Raimondas Ibenskas ရေးသားသည့် "Marriages of Convenience: Explaining Party Mergers in Europe" [ဥရောပရှိပါတီ ပေါင်းစည်းမှုများကို ရှင်းပြခြင်း သို့မဟုတ် သက်သာသလို ပေါင်းသင်းမှုများ]၊ *Journal of Politics* စာစဉ်အမှတ် ၇၈ အမှတ် ၂၊ စာမျက်နှာ ၃၄၅-၃၅၆။
^{၁၇} ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဟုခေါ်သည့် အမတ်နေရာ ၂၂၄ နေရာရှိသော အထက်လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဟုခေါ်သည့် အမတ်နေရာ ၄၄၀ နေရာရှိသည့် အောက်လွှတ်တော်တို့ ဖြစ်သည်။
^{၁၈} မြန်မာနိုင်ငံတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်နှစ်ရပ်ရှိပြီး ယင်းတို့မှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်တို့ ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် လွှတ်တော် နှစ်ရပ်ရှိပြီး တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အဆင့်တွင် လွှတ်တော်တစ်ရပ်စီနှင့် လွှတ်တော်ပေါင်း ၁၄ ခု ရှိပါသည်။
^{၁၉} ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အဆင့်အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် ပြည်နယ်အစိုးရများကိုဦးဆောင်ရန် သမ္မတမှ ဝန်ကြီးချုပ်များကိုခန့်အပ်ပြီး ပြည်နယ် လွှတ်တော်များမှ အတည်ပြုသည်။
^{၂၀} ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ၂၁ ရာစု ပင်လုံ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ကျင်းပပြီး ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှု ပူးတွဲကော်မတီသည် အဓိကငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှုဖော်ဆောင်သည့် ယန္တရားဖြစ်သည်။

စိုးရိမ်ပြီး တိုင်းရင်းသားပါတီများကို ပေါင်းစည်းရန် ဖိအားပေးခဲ့ကြသည်။ NLD အာဏာရလာပြီးနောက် ယခင်အစိုးရ အစပျိုးခဲ့သော ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လွှတ်တော်နေရာ အနိုင်မရ ရှိခဲ့သော နိုင်ငံရေးပါတီများကို ပါဝင်ခွင့်မပေးခဲ့သဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍ မှေးမှိန်ခဲ့ရသည်။^{၂၀} အဆိုပါတီများသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်မရသောကြောင့် လွှတ်တော်တွင် ကိုယ်စားပြုခွင့် မရ၊ လွှတ်တော်တွင် ကိုယ်စားပြုခွင့်မရသောကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွင် ပါဝင်ခွင့်မရ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များ တွင် ကိုယ်စားပြုနိုင်မှုမရှိသောကြောင့် လူထုထောက်ခံခံရရန်မှာလည်း မသေချာသည့် “ဆူးကြားက ဘူးခါး” အခြေအနေ တစ်ရပ် ကြုံတွေ့ရသည်။ အဆိုပါတီများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်မှုတွင် မဲဆန္ဒရှင်များကို ကိုယ်စားပြုရန် တရားဝင်မှု (legitimacy) မရှိဟု ယူဆသတ်မှတ်ခံရသည်။^{၂၁}

ရွေးကောက်ပွဲတွင်ရှုံးနိမ့်ခဲ့မှုနှင့် ပြည်သူတို့၏ဖိအားပေးမှုကြောင့် ပါတီများကိုပေါင်းစည်းရန် ကြိုးစားခဲ့ခြင်းအပြင် အခြားသော ရည်ရွယ်ချက်နှစ်ခုရှိကြောင်း ပေါင်းစည်းပါတီဝင်များနှင့်ပြုလုပ်သော လူတွေ့တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ အရ သိရသည်။ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုမှာ နိုင်ငံရေးနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်နှစ်ရပ်လုံးတွင် နိုင်ငံရေးအရကိုယ်စားပြုနိုင်မှု ကို မြှင့်တင်ရန်ဖြစ်ပြီး အခြားတစ်ခုမှာ တိုင်းရင်းသားတန်းတူညီမျှရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို အာမခံပေးနိုင်သည့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် လိုအပ်သော ဒေသခံအင်အားကြီးပါတီတစ်ခုအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်း ရန်ဖြစ်သည်။ ပေါင်းစည်းပါတီဝင်အများစုက ပါတီများပေါင်းစည်းခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ပညာရှင်များ အပါအဝင် ပါတီတစ်ခုချင်းစီ၏ ဝန်းရံထောက်ခံအားပေးသူများကို စုစည်းနိုင်သည်။ အများပြည်သူ၏ယုံကြည်မှုကို ရရှိနိုင်သည်။ ထို့အပြင် ဖက်ဒရယ်စနစ်ရရှိရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများ၏ တရားဝင်မှုနှင့် ကိုယ်စားပြုမှုကို ဒေသတွင်းရှိ အရေးကြီးသည့်အဖွဲ့အစည်းများမှ (တိုင်းရင်းသားလူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ) အသိအမှတ်ပြုလာသည့်အကျိုးတို့ရရှိမည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း ဖြေဆိုခဲ့သည်။^{၂၂} ပါတီကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးက “အားကောင်းသည့်စစ်တပ်ဖြစ်ရန် တပ်သားများလိုအပ်သကဲ့သို့ အားကောင်းသည့် နိုင်ငံရေးပါတီဖြစ်ရန် ပါတီထောက်ခံအားပေးသူတွေ လိုအပ်ပါတယ်”ဟု မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။^{၂၃} လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များက လည်း တိုင်းရင်းသားအရေးကိစ္စများကိုဆောင်ရွက်ရန် ဒေသခံအင်အားကောင်းသည့် ဦးဆောင်ပါတီတစ်ခု လိုအပ် သည်ဟူသော ပါတီအချို့၏အမြင်အယူအဆကို လက်ခံသဘောတူကြောင်း ဖြေကြားခဲ့သည်။

လာရာနှင့်လာရာမတူသော မဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်များကြားက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

အောင်မြင်စွာပေါင်းစည်းနိုင်ခဲ့သည့် ပါတီများကိုလေ့လာကြည့်လျှင် ပေါင်းစည်းပါတီများသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတူ ကိုယ်စားပြုပါတီများအကြား သို့မဟုတ် အခြေစိုက်ဒေသတူရာ ပါတီများအကြားတွင်သာ ပေါင်းစည်းကြခြင်းဖြစ် သည်ကို တွေ့ရသည်။ ပါတီများ၏ပေါင်းစည်းမိတ်ဖက် ဦးစားပေးရွေးချယ်ပုံမှာ တိုင်းရင်းသားအခြေပြု သို့မဟုတ်

^{၂၀} ယင်းအချက်သည် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နိုင်ငံရေးပါတီများကို နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပါဝင်ခွင့်ပေးရန် အာမခံထားသည့် တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးစာချုပ်ပါ အပိုဒ် ၂၂(က) နှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများကြား တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် <http://www.nrpc.gov.mm/en/node/229> နှင့် မတ်လ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ကာတာစင်တာ မှ လေ့လာထုတ်ဝေထားသော ‘တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး ပါတီများ၏ လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်မှု အစီရင်ခံစာ’ တွင် ဖော်ပြပါ။ https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/peace/democracy/broadening-women-participation_en-march-2019.pdf

^{၂၁} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ။ ဘားအံ၊ ၂၆ ရက်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉ နှင့် ရန်ကုန်၊ ၂၈ ရက်၊ ဩဂုတ်လ ၂၀၁၉။ အလားတူ ၂ ရက်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀၁၈ တွင် BNI သတင်းမှ ‘Chin Political Parties need to win in elections for their specific role in the peace process’ [ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်မှာ အခန်းကဏ္ဍရှိရန် ချင်းတိုင်းရင်းသားပါတီများ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရန်လိုအပ်] ဟူသော သတင်းတွင်လည်း ဖော်ပြထားသည်။ <https://www.bnionline.net/en/news/chin-political-parties-need-win-elections-their-specific-role-peace-process>

^{၂၂} ဖြေကြားခဲ့သူအများစုက ဒေသတွင်းအရေးပါသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၎င်းတို့၏ထောက်ခံသူများကို NLD ပါတီအားမဲပေးရန် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ အရိပ်အမြွက်ပေးခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

^{၂၃} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု၊ မြစ်ကြီးနား၊ ၁၄ ရက်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉ ။

ပြည်နယ်အခြေပြုဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ပေါင်းစည်းကချင်ပါတီဖြစ်သည့် ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီသည် ကချင်ပြည်နယ်အခြေစိုက် အခြားတိုင်းရင်းသားပါတီများဖြစ်သည့် လီဆူး သို့မဟုတ် လားဟူတိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့် ပေါင်းစည်းရန် မူအားဖြင့်လမ်းဖွင့်ထားသောကြောင့် ယင်းကို ပြည်နယ်အခြေပြု ပါတီပေါင်းစည်းရေးဗျူဟာအဖြစ် ယူဆနိုင်ပြီး မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီအနေဖြင့် မည်သည့်ဒေသတွင် အခြေစိုက်သည်ဖြစ်စေ ထပ်မံပေါင်းစည်းမည်ဆိုလျှင် မူအားဖြင့် အခြားမွန်ပါတီနှင့်သာ ပေါင်းစည်းရန်လိုလားသောကြောင့် တိုင်းရင်းသားအခြေပြု ပါတီပေါင်းစည်းရေးဗျူဟာဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ ပေါင်းစည်းအဖွဲ့ဝင်ပါတီများသည် တစ်ပါတီနှင့်တစ်ပါတီ မူဝါဒအားဖြင့် သိသိသာသာ ကွဲပြားနေခြင်းမရှိပါ။ ဥပမာအားဖြင့် ချင်းပါတီ (၃) ခုကို ပေါင်းစည်းရာတွင် ပေါင်းစည်းပါတီအသစ်သည် ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ၏ ပါတီမူဝါဒဖြင့်သာ ပါတီမှတ်ပုံတင်ခဲ့သည်။^{၂၅} ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီသည် ပေါင်းစည်းပြီးနောက်မှသာ ကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီအလိုက် ၎င်းတို့၏ပါတီမူဝါဒလမ်းစဉ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ကယားပြည်နယ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၊ ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီနှင့် မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီတို့သည်လည်း ပေါင်းစည်းရေးညှိနှိုင်းမှုဖြစ်စဉ်တွင် ပါတီ၏မူဝါဒလမ်းစဉ်သည်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍအလိုက်ရှိထားသည့် မူများသည်လည်းကောင်း ပြဿနာမဟုတ်ခဲ့ဟုဆိုသည်။

ပေါင်းစည်းထားသည့်ပါတီများတွင် အဓိကကွဲပြားသည့်အချက်မှာ ၎င်းတို့၏မဟာမိတ်အဖွဲ့များဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားပါတီအများစုသည် ညီနောင်တိုင်းရင်းသားပါတီများဖက်ဒရေးရှင်း (NBF) သို့မဟုတ် စည်းလုံးညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမဟာမိတ် (UNA) စသည့် သြဇာကြီးမားသည့် တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့နှစ်ခုအနက်မှတစ်ခု၏ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည်။ တစ်ဖွဲ့ချင်းစီထက်စာလျှင် မဟာမိတ်အဖွဲ့များ၏ စုပေါင်းအင်အားသြဇာကြောင့် တိုင်းရင်းသားပါတီများ အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားပါတီငယ်လေးများသည် နိုင်ငံရေးနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိခြင်း၊ ပါတီတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် မူဘောင်ရေးဆွဲခြင်းစသည့်ကိစ္စရပ်များတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်တွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာအဖွဲ့စည်းများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် နည်းပညာအကူအညီများရရှိခြင်းစသည့် အကျိုးများရရှိသည့်အတွက် ပါတီအများစုများသည် မဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်လာကြသည်။ ယင်းမဟာမိတ်အဖွဲ့နှစ်ခုလုံးသည် အပြည့်အဝမဟုတ်လျှင်သော်မှ ၎င်းတို့၏အဖွဲ့ဝင်များအကြား ရွေးကောက်ပွဲယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် ထိပ်တိုက်တွေ့မှုများ၊ နားလည်မှုလွဲခြင်းများကို ညှိနှိုင်းပေးကြသည်။^{၂၆} မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မဟာမိတ်အဖွဲ့နှစ်ခုလုံးနှင့် အဖွဲ့ဝင်တိုင်းရင်းသားပါတီများတွင် တန်းတူအခွင့်အရေးရရှိရန်၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရရှိရန်နှင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်စေရန်ကဲ့သို့သော ဘုံလိုလားချက်များရှိကြသည်။

သို့ဆိုလျှင် တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့နှစ်ခု၏ အဓိကကွဲပြားခြားနားချက်မှာ အဖွဲ့ဝင်ပါတီများ၏ လာရာသမိုင်းကြောင်းနှင့် လားရာဖက်ဒရယ်စနစ်နှင့် ချဉ်းကပ်ပုံတို့ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပါတီအများစုသည် လက်ဝဲ၊ လက်ယာနိုင်ငံရေးသဘောတရား အယူအဆအတွေးအခေါ်များပေါ်တွင် အခြေခံမဖွဲ့စည်းသည့်အခါ မြန်မာ့ပါတီများ၏ မဟာမိတ်မူများတွင် ပါတီတို့ဖြစ်ပေါ်လာရာ သမိုင်းကြောင်းဇာစ်မြစ်နှင့် နိုင်ငံရေးဂုဏ်သိက္ခာတို့က အဓိကအဆုံးအဖြတ်ပေးသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်။ ၂၀၁၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် နိုင်ငံရေးပါတီများတွင် ရည်ရွယ်ချက်မျိုးစုံရှိကြသည်။ အဆိုပါရည်ရွယ်ချက်များတွင် စနစ်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ရွေးကောက်ပွဲလမ်းကြောင်း ဖြစ်ပေါ်စေရန်၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ပါဝင်သည်ထက် နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်တွင်ပါဝင်

^{၂၅} ပါတီအသစ်တစ်ခုအနေဖြင့် ပါတီမှတ်ပုံတင်ရာတွင် ပါတီ၏မူဝါဒလမ်းစဉ်၊ ပါတီခေါင်းဆောင်များစာရင်းနှင့် ရာထူးများကိုဖော်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပါတီများပေါင်းစည်းချိန်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လူငယ်ရေးရာနှင့် ကျား/မ ရေးရာစသည်ကို ကဏ္ဍအလိုက် ပြန်လည်သုံးသပ်မှုများ ချမှတ်ရေးဆွဲနေသည့်အတွက်ကြောင့် အဆိုပါလုပ်ငန်းသည် အချိန်ကြာမြင့်ဦးမည်ဖြစ်သောကြောင့် ပါတီမှတ်ပုံတင်ရာတွင် ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (CNDP) နှင့် ချင်းတိုးတက်ရေးပါတီ (CPP) တို့သည် ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CLD) ပါတီ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်ကိုအသုံးပြုရန် သဘောတူခဲ့ကြပါသည်။

^{၂၆} လူများစုဖြစ်သည့် ဗမာတိုင်းရင်းသားနှင့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားအုပ်စုကြီးများကြားရှိ အငြင်းပွားမှုများသည် ပိုမိုပေါ်လွင်ထင်ရှားသော်လည်း အဆိုပါတိုင်းရင်းသားအုပ်စုကြီးများနှင့် တိုင်းရင်းသားအုပ်စုငယ်များအကြားတွင်လည်း လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်လူမျိုးလက္ခဏာတို့နှင့်ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားမှုများရှိပါသည်။

စေရန်စသည့် ရည်ရွယ်ချက်များလည်း ပါဝင်သည်။ ၂၀၁၀ တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သော ပါတီများထဲမှ အချို့မှာ ပါတီအဖြစ်တည်ထောင်လှုပ်ရှားရန် ယခင်အနိုင်ရပါတီဖြစ်ခဲ့သော USDP ၏ အထောက်အပံ့များရရှိခဲ့သည်။ ပါတီ တည်ထောင်ရသည့် ရည်ရွယ်ချက်များ ကွဲပြားသော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် ၂၀၁၀ တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သော ပါတီများသည် ဒီမိုကရေစီစံနှုန်းများနှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိသည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်တွင် ကျင်းပ သည့် ရွေးကောက်ပွဲများကို တရားဝင်မှုစေရန်ပါဝင်ခဲ့သည့် ကြားခံပါတီများဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆမှုများရှိသည်။ NLD အပါအဝင် ၁၉၉၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့်ပါတီများမှ ပြန်လည်မှတ်ပုံတင် ခဲ့သော ပါတီများသည် ကနဦးတွင် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲအား သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုပါတီများအတွက် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ပြိုင်ခြင်းက ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ် ပယ်ဖျက်လိုက်ခြင်းကို လက်ခံသဘောတူရာ အဓိပ္ပာယ်ရ သွားနိုင်သောကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲကာလမှအစပြုခဲ့သည့် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး ပါတီများသည် နောက်ပိုင်းတွင် တိုင်းရင်းသားအရေးကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ NLD ၏ ထောက်ခံအားပေးမှုများကို မရရှိသော်လည်း ကနဦး နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက်များအရ NLD နှင့် နိုင်ငံရေးသဘောထားနီးစပ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆ မှုများရှိသည်။^{၂၇}

တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့၏ အခြေခံကွာခြားမှုများကို အောက်ပါအတိုင်း အကျဉ်းချုပ်ဆိုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စည်းလုံးညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမဟာမိတ် (UNA) သည် '၁၉၉၀ မဟာမိတ်အဖွဲ့'ဟူ၍လည်း သိနိုင်ပြီး NLD နှင့် သဘောထားနီးစပ်သည်ဟုဆိုကြသည်။ UNA သည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောထားပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်ပြည်နယ်မှုကို လိုလားသည်။^{၂၈} UNA ၏ ဖက်ဒရယ်မှုသည် ပင်လုံစာချုပ်ပါ ကတိကဝတ်များကို အခြေခံထားပြီး နိုင်ငံရေးကိုယ်စားပြုမှုကိုလည်း တိုင်းရင်းသားအားလုံးအကြား တန်းတူညီမျှ သည့် ကိုယ်စားပြုမှုကိုလိုလားသည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခု ဟူ၍ နယ်နိမိတ်ခွဲခြားမှုထက်စာလျှင် လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက် ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ၈ မျိုးအကြား နယ်နိမိတ်အညီအမျှခွဲခြားသည့် ၈ ပြည်နယ်မှုကို ကိုင်စွဲထားသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်နယ်နိမိတ်များကို ပြန်လည်ရေးဆွဲရန်ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ဘဲ^{၂၉} နိုင်ငံရေးကိုယ်စားပြုမှုရှိသည့် လွှတ်တော်ကဲ့သို့ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံကို တိုင်းရင်းသားများကြား တန်းတူညီမျှထပ်စပ်စေမည့်ပုံစံအဖြစ် ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းရန်ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။^{၃၀} အဆိုပါသဘောထားရပ်တည်ချက်အရဆိုလျှင် တိုင်းရင်းသားအများစုရှိသည့် ပြည်နယ် များတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများ အများစုအနိုင်ရရှိရုံဖြင့် UNA အတွက် တိုင်းရင်းသားများ တန်းတူအခွင့်အရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်များရရှိရန် နီးစပ်ပြီဟုမမှတ်ယူနိုင်ပေ။

^{၂၇} စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် Paul Keenan ရေးသားသော "Finding Common Ground: Ethnic Political Parties and the 2020 Elections" [တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ သို့မဟုတ် ဘုံတူညီချက်ကိုရှာဖွေခြင်း]၊ EBO Background Paper စာမျက်နှာ ၃။

^{၂၈} ၈ ပြည်နယ်မှုသည် နိုင်ငံအတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးနယ်နိမိတ်ပိုင်းခြားမှုကို ရည်ညွှန်းပြီး - တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအတွက် ပြည်နယ် ၇ ခုနှင့် ဗမာတိုင်းရင်းသားအတွက် ပြည်နယ် ၁ ခု သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

^{၂၉} ပညာအလင်းပွင့်မြန်မာသုတေသနဖောင်ဒေးရှင်း၏ ၇ ရက် နိုဝင်ဘာလ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ထုတ် နိုင်ငံရေးပါတီမဟာမိတ်အဖွဲ့များ လေ့လာချက် စာမျက်နှာ ၃၅။

^{၃၀} လက်ရှိတွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏အထက်လွှတ်တော် (သို့မဟုတ်) အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်ဒေသ ၁၄ ခုမှ ၁၂ ဦးစီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော အမတ်နေရာ ၁၆၈ နေရာရှိပြီး အောက်လွှတ်တော်ဖြစ်သည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် ယင်းတိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များရှိ မြို့နယ်တစ်ခုချင်းစီမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော အမတ်နေရာ ၃၃၀ နေရာရှိသည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်သည် အာဏာတူညီပြီး အောက်လွှတ်တော်သည် ဗမာအများစုနေထိုင်သည့် တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခုမှလည်း မြို့နယ်အလိုက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်သောကြောင့် လူဦးရေအများစုဖြစ်သော ဗမာတိုင်းရင်းသားတို့အတွက် အမတ်နေရာပိုများသကဲ့သို့ရှိသည်။

စည်းလုံးညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမဟာမိတ် (UNA) - ၂၀၁၂

၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့် ခေါင်းဆောင်များသည် ၂၀၁၂ တွင် စည်းလုံးညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (UNLD) မှ စည်းလုံးညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမဟာမိတ် အဖြစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းအသက်သွင်းခဲ့ကြသည်။ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊ ဇိုမီးဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်၊ ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် မွန်ဒီမိုကရေစီပါတီ (နောင် မွန်အမျိုးသားပါတီ)မှ ခေါင်းဆောင်များက စည်းလုံးညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမဟာမိတ်ကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ UNA သည် အဖွဲ့ဝင် ၈ ပါတီ ဖြင့် စတင်ခဲ့ပြီး ပေါင်းစည်းပါတီများဖြစ်ပေါ်လာသည့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အဖွဲ့ဝင် ၁၅ ပါတီ ရှိလာခဲ့သည်။ UNA ၏ ရည်မှန်းချက်သည် ဖက်ဒရယ်စနစ်ပေါ်ထွန်းရေး၊ တိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်ရေးရပိုင်ခွင့်များနှင့် နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲများ လုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ UNA သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးအပါအဝင် ရည်မှန်းချက် သုံးခုကိုရရှိရန် လွှတ်တော်တွင်း၊ လွှတ်တော်ပြင်ပနည်းလမ်းနှစ်ခုမှ ဆောင်ရွက်မှုများရှိသည်။ ဖက်ဒရယ်စနစ်ရရှိရေး လမ်းပြခြေပုံအဖြစ် ဖက်ဒရယ်အခြေခံမူကိုးချက်ကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ညီနောင်တိုင်းရင်းသားပါတီများဖက်ဒရေးရှင်း (NBF) အား '၂၀၁၀ မဟာမိတ်အဖွဲ့'ဟူ၍လည်းသိပြီး တပ်မတော် နောက်ခံရှိသည့် USDP နှင့် သဘောထားနီးစပ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။^{၁၁} NBF သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင် ရေးကို ဖြည်းဖြည်းချင်းလုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် ရှုမြင်ပြီး ၈ ပြည်နယ်ကို သဘောတူထောက်ခံခြင်းမရှိပါ။ ၂၀၁၂ နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တို့တွင်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် NBF ၏ ကြေညာချက်များတွင် NBF သည် စစ်မှန်သည့် ဖက်ဒရယ် ပေါ်ထွန်းလာရေးအတွက် ဒီမိုကရေစီနည်းကျကျ ကြိုးပမ်းသွားမည်ဟုပါရှိပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား လိုအပ် သည်များကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။^{၁၂} ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံသည် ၁၄ ပြည်နယ်သော် လည်းကောင်း၊ ပိုလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ လိုလျှင်သော်လည်းကောင်း အများသဘောတူလက်ခံသည့် နိုင်ငံရေး သဘောတူညီချက်သာဖြစ်သင့်သည်ဟု NBF ကဆိုသည်။^{၁၃} NBF သည် နိုင်ငံတော်၏မဏ္ဍိုင်သုံးရပ်ဖြစ်သည့် အုပ်ချုပ် ရေး၊ ဥပဒေပြုရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးများတွင် ကိုယ်စားပြုပါဝင်နိုင်ပြီး အာဏာခွဲဝေမှု အရင်းအမြစ်ခွဲဝေမှုနှင့် အခွန် ခွဲဝေမှုတို့အတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းသည် ဖက်ဒရယ်စနစ်ဖြစ်ထွန်းလာရန် လိုအပ်သည့်အဆင့်များဖြစ်သည်ဟု လက်ခံထားသည်။^{၁၄} ဤသဘောထားရပ်တည်ချက်အရဆိုလျှင် တိုင်းရင်းသားပါတီများအနေဖြင့် ပြည်နယ်များတွင် မဲအများစုအနိုင်ရရှိခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရဖွဲ့စည်းနိုင်ခြင်းသည် NBF အတွက် တိုင်းရင်းသားတန်းတူ အခွင့်ရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်တို့အတွက် ပထမခြေလှမ်းဟု မှတ်ယူနိုင်သည်။

^{၁၁} NBF မဟာမိတ်အဖွဲ့မှ အဖွဲ့ဝင်ပါတီများသည် မေးမြန်းမှုတိုင်းတွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် အခြားမည်သည့်ပါတီကြီးများ၏ လွှမ်းမိုးမှုမရှိကြောင်း ဖြေကြားသည်။ သို့သော် မဟာမိတ်အဖွဲ့နှစ်ခုလုံးသည် နိုင်ငံရေးသဘောထားနီးစပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ဖွဲ့အပေါ်တစ်ဖွဲ့ ထင်မြင်ယူဆချက်များ ရှိနေသည်။ ပညာအလင်းပွင့်မြန်မာသုတေသန ဖောင်ဒေးရှင်း၏ နိုင်ငံရေးပါတီမဟာမိတ်အဖွဲ့များနှင့်ပတ်သက်သည့် အစီရင်ခံစာ၊ စာမျက်နှာ ၁၆ နှင့် ၃၄ တို့တွင် ကြည့်ပါ။

^{၁၂} ၃၀ ရက် အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၃ ခုနှစ်ထုတ် မွန်သတင်းဌာနမှ 'Multi-ethnic political party wants Constitution changed' [တိုင်းရင်းသားပါတီများမှ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြောင်းလဲရန် လိုလားနေ] <http://monnews.org/2013/10/30/multi-ethnic-political-party-wants-constitution-changed/> နှင့် ၇ ရက် ဧပြီလ ၂၀၁၂ ခုနှစ် တွင်ထုတ်ပြန်သည့် 'ညီနောင်တိုင်းရင်းသားပါတီများဖိုရမ်၏ နဝမမြောက် သဘောထား ထုတ်ပြန်ချက်' တွင် ကြည့်ပါ။ https://euroburmaoffice.s3.amazonaws.com/filer_public/84/15/8415f909-0411-46cb-aefd-caf6e4abffba/nbf9.pdf

^{၁၃} ပညာအလင်းပွင့်မြန်မာသုတေသနဖောင်ဒေးရှင်း၊ စာမျက်နှာ ၁၇။

^{၁၄} ပညာအလင်းပွင့်မြန်မာသုတေသနဖောင်ဒေးရှင်း၊ စာမျက်နှာ ၁၃ ။

ညီနောင်တိုင်းရင်းသားပါတီများ ဖက်ဒရေးရှင်း (NBF)၊ ၂၀၁၁

ချင်းအမျိုးသားပါတီ (နောင်တွင် ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ)၊ ရှမ်းတိုင်းရင်းသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၊ ရခိုင်တိုင်းသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၊ မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီပါတီနှင့် ဖလုံစပေါ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ စသည် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမတ်နေရာများရရှိခဲ့သည့် ပါတီများသည် ကာလကြာရှည်စွာ ပျောက်ဆုံးနေခဲ့သည့် တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများကို တောင်းဆိုရန်ဟု စုပေါင်းခဲ့ကြသည်။ တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးအပြင် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရရှိရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တွေ့ဆုံမှုများနှင့် အစည်းဝေးများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ညီနောင်တိုင်းရင်းသားများဖိုရမ်ကို စတင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် စစ်မှန်သည့်ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို ရရှိစေလိုသည့် ၎င်းတို့ရည်ရွယ်ချက်ကို ထင်ဟပ်စေရန် ဖက်ဒရေးရှင်းဟူ၍ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ NBF တွင် အခြေခံမူ ၆ ချက်ရှိပြီး ၂၀၁၉ တွင် အဖွဲ့ဝင် ၁၈ ပါတီရှိလာသည်။ NBF တွင် (၁) ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး၊ (၂) တိုင်းရင်းသားအားလုံး တပြေးညီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် (၃) ဒီမိုကရေစီစနစ်ထွန်းကားရေးဟူသည့် အဓိက ရည်မှန်းချက် ၃ ခုရှိသည်။

လူတွေ့မေးမြန်းခဲ့သည့် ပေါင်းစည်းပါတီအားလုံးက ပါတီအသစ်အနေဖြင့် မည်သည့်တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်ကို လက်တွဲမည်ဆိုသောအချက်သည် ခက်ခက်ခဲခဲအညှိနှိုင်းရဆုံးကိစ္စတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု ဖြေကြားသည်။ မည်သည့် တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်နှင့် လက်တွဲမည်ဆိုသောရွေးချယ်မှုသည် သက်ဆိုင်ရာပါတီ၏ သဘောထားရပ်တည်ချက်များ၊ အခြား ပါတီများနှင့် ဆက်ဆံရေး၊ ညွှန်ပေါင်းမှုပါဝင်မှုတို့ကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်ပြီး ပါတီနိုင်ငံရေးချိန်ခွင်လျှာ အပြောင်းအလဲစသည်အထိ သက်ရောက်မှုများရှိသည်။ ပေါင်းစည်းပါတီတွင်ပါဝင်သော ပါတီတစ်ခုခု၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုပေါ်မူတည်၍ ပေါင်းစည်းပါတီသစ်သည် UNA နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ သဘောထားရပ်တည်ချက်ဖြစ်သော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ပင်လုံစာချုပ်ပါ သဘောတူညီချက်များအတိုင်း ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများအကြား အညီအမျှကိုယ်စားပြုမှုရှိစေသည့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ပြင်ဆင်ခြင်းစသည့် သဘောထားရပ်တည်ချက်များကို ကိုင်စွဲနိုင်သည်။^{၇၀} သို့မဟုတ် NBF နှင့် တပ်မတော်၏ သဘောထားရပ်တည်ချက်များဖြစ်သော တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များ အခွင့်အာဏာပိုမိုရရှိစေရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ဖြည်းဖြည်းချင်းပြင်ဆင်သွားရမည်ဟူသော သဘောထားရပ်တည်ချက်မျိုး ကိုင်စွဲနိုင်သည်။ ဇယား ၁ တွင် ပေါင်းစည်းပါတီတွင်ပါဝင်သောပါတီများနှင့် ၎င်းတို့၏ မူလတိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်များကို ဖော်ပြထားသည်။

^{၇၀} ဖြေဆိုသူများရည်ညွှန်းသည့် ပင်လုံကတိကဝတ် ပင်လုံသဘောတူညီချက်ဆိုသည်မှာ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပေးခဲ့သည့် ကတိကဝတ်များဖြစ်သည့် တန်းတူညီမျှမှု၊ တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးနှင့် ခွဲထွက်ခွင့်တို့ကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် UNA ၏ အခြေခံမူတစ်ခုဖြစ်ပြီး အဖွဲ့ဝင်ပါတီများနှင့် မဟာမိတ်တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများလည်း သဘောတူထားရှိသည့် မူတစ်ခုဖြစ်သည်။

ဇယား (၁) ပေါင်းစည်းပါတီ (၅) ခု၏ အဖွဲ့ဝင်ပါတီများနှင့် ၎င်းတို့၏ မူလတိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်များ။

ကယား/ကရင်ပြည်နယ်	မဟာမိတ်	ပေါင်းစည်းပါတီ
လူမျိုးပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီပါတီ (ကယားပြည်နယ်)		ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ
ကယားလူမျိုးစု ဒီမိုကရေစီပါတီ	NBF	
ကရင်ပြည်နယ်		
ကရင်ပြည်နယ် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ		ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ
ကရင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ		
စည်းလုံးညီညွတ်သော ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ		
Kachin State		
စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပါတီ ကချင်ပြည်နယ် (စဒက)		ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီ
ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ		
ကချင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF	
Chin State		
ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF	ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ်
ချင်းတိုးတက်ရေးပါတီ	UNA	
ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်	UNA	
Mon State		
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီ ပါတီ	NBF	မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ
မွန်အမျိုးသားပါတီ	UNA	

ဘုံဖက်ဒရယ်ရည်မှန်းချက်ဆီသို့ အရွေ့တစ်ခု

နိုင်ငံရေးပါတီများပေါင်းစည်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ရွေးကောက်ပွဲအောင်နိုင်ရေးထက်ပိုကြောင်း အောက်ပါ အချက်နှစ်ချက်အရ လေ့လာသိရှိရသည်။ ပထမအချက်သည် ရွေးကောက်ပွဲအကြို ညွှန်ပေါင်းဖွဲ့မှုပုံသဏ္ဍာန် နည်းလမ်းများစွာထဲမှ တိုင်းရင်းသားပါတီများသည် ပေါင်းစည်းသည့်နည်းဗျူဟာကို တညီတညာတည်း ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ဒုတိယအချက်သည် ပေါင်းစည်းသည့်ပါတီများသည် လာရာမတူသော မဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြပြီး ပေါင်းစည်းမှုအောင်မြင်ခြင်း မအောင်မြင်ခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ ဖက်ဒရယ်ဆိုင်ရာသဘောထားများ ညှိနှိုင်းနိုင်ခြင်း၊ မညှိနှိုင်းနိုင်ခြင်းတို့ပေါ် မူတည်နေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲအကြို ညွှန်ပေါင်းပုံသဏ္ဍာန်များစွာထဲမှ ပါတီပေါင်းစည်းရေး

ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းသည် ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရရှိခြင်းသို့ အမြဲတစေ ဦးတည်တတ်သည်မဟုတ်ပါ။ Mair က ပါတီများ ပူးပေါင်းခြင်းနှင့်ကွဲခြင်းတို့ကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲအကျိုးဆက်ရလဒ် အပြောင်းအလဲများသိပ်မရှိတတ်ဟုဆိုသည်။^{၁၆}

^{၁၆} ၁၉၉၀ တွင် Peter Mair ရေးသားခဲ့သည့် "The Electoral Payoffs of Fission and Fusion" [ပါတီများပေါင်းခြင်းနှင့်ကွဲခြင်းတို့၏ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များ]၊ *British Journal of Political Science* စာစောင်အမှတ် ၂၀ အတွဲ ၁၊ စာမျက်နှာ ၃၁-၁၄၂။

၎င်းရွေးချယ်လေ့လာထားသော ပါတီပေါင်းစည်းမှုများအပေါ် အခြေခံ၍ ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရလဒ်ကောင်းရသည်ထက် အရှုံးရခြင်းများရှိသည်ဟုဆိုသည်။^{၇၇} ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များအရ ဆိုလျှင် ပါတီများပေါင်းစည်းခြင်းဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲသွားဖွယ်မရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တိုင်းရင်းသားပါတီများအကြား မဲကွဲခြင်းက ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများရှုံးနိမ့်ရသည့် တစ်ခုတည်းသော အကြောင်းအရင်းမဟုတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။^{၇၈} တိုင်းရင်းသားပါတီများအကြား မဲကွဲခဲ့လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွင် စုစုပေါင်းရရှိနိုင်မည့် အမတ်နေရာပေါင်းမှာ ၁၇ နေရာသာ ရှိမည်ကိုတွေ့ ရသည်။^{၇၉}

တစ်ဖက်တွင်လည်း မဲဆန္ဒနယ်ထပ်စေရန်ခွဲဝေခြင်းနှင့် မဟာမိတ်များအတွက် မဲဆွယ်စည်းရုံးပေးခြင်းကဲ့သို့သော အခြားရွေးကောက်ပွဲအကြံပြု ညွှန်ပေါင်းဖွဲ့ခြင်းများ (သို့မဟုတ်) တိုင်းရင်းသားပါတီများ၏ အသုံးအနှုန်းအရဆိုလျှင် ရွေးကောက်ပွဲမဟာမိတ်များ (strategic alliances) သည်လည်း တိုင်းရင်းသားပါတီများ၏ ရွေးကောက်ပွဲအောင်နိုင်ရေးအတွက် အလုပ်ဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ချင်းတိုင်းရင်းသားပါတီ (၃) ခုသည် တရားဝင်ပေါင်းစည်းခြင်းမပြုမီ ၂၀၁၈ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အလွတ်သဘော ရွေးကောက်ပွဲမဟာမိတ်ဖွဲ့ခဲ့ပြီး အချင်းချင်းယှဉ်ပြိုင်သည့်အစား အတူတကွ မဲဆွယ်စည်းရုံးခဲ့ခြင်းဖြင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်တွင် အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပေါင်းစည်းကယားပါတီဖြစ်သည့် ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ ပြည်နယ်လွှတ်တော် မဲဆန္ဒနယ်တွင် အနိုင်ရခဲ့သည်။ ယင်းမှာ ပေါင်းစည်းခြင်း၏ရလဒ်ဟု ဆိုနိုင်ဖွယ်ရှိသော်လည်း ထိုမဲဆန္ဒနယ်တွင် NLD ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ဘဲ ပေါင်းစည်းကယားပါတီနှင့် USDP တို့ အဓိကယှဉ်ပြိုင်ရသော နှစ်ပါတီယှဉ်ပြိုင်မှုသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၇ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီသည် ၂၀၁၅ တွင် NLD ရရှိခဲ့သောမဲများ လွှဲပြောင်းရသွားခဲ့ဟန်ရှိသည်။ ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်လာမည့် ပေါင်းစည်းချင်းပါတီဝင်များ ၂၀၁၈ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိမှုသည်လည်း အလားတူအကြောင်းရင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ ၂၀၁၈ ကြားဖြတ်တွင် USDP ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမပြုခဲ့သည့်အတွက် ချင်းပါတီနှင့် NLD အကြား နှစ်ပါတီယှဉ်ပြိုင်မှုသာဖြစ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် USDP ရရှိခဲ့သောမဲများက ချင်းပါတီသို့လွှဲပြောင်းရောက်သွားဟန်ရှိသည်။

အဆိုပါရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များအရဆိုလျှင် ပေါင်းစည်းခြင်းကြောင့် အဖွဲ့ဝင်ပါတီများ၏ရွေးကောက်ပွဲအောင်နိုင်ရေးအလားအလာ ပိုကောင်းလာသည်ဟု တပ်အပ်မဆိုနိုင်ပေ။ မဲဆန္ဒနယ်မြေခွဲဝေခြင်းကဲ့သို့သော ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြု ညွှန်ပေါင်းဖွဲ့မှု သို့မဟုတ် ရွေးကောက်ပွဲမဟာမိတ်ဖွဲ့မှုများကလည်း အလုပ်ဖြစ်နိုင်သည်။ အမှန်တွင် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးနေသော အခြားအကြောင်းရာများလည်းရှိနေသောကြောင့် ပါတီများအကြား ဆက်နွယ်မှု၊ ပါတီနိုင်ငံရေးချိန်ခွင်လျှာနှင့် ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြု ညွှန်ပေါင်းဖွဲ့မှုတို့၏ အကျိုးဆက်ရလဒ်များကို ဟောကိန်းထုတ်ရန်မှာ ခက်ခဲသည်။ ဥပမာအားဖြင့်- အချို့သော တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင် USDP ၏ မဲများဖြစ်လာနိုင်သော တပ်စခန်းများ တိုးပွားလာခြင်းနှင့်အတူ ဗမာမဲဆန္ဒရင်များ တိုးပွားလာခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။^{၈၀} သို့သော်လည်း ပေါင်းစည်းပါတီများ

^{၇၇} Mair သည် ၁၉၄၅ မှ ၁၉၈၇ အထိ ၄၃ နှစ်ကြာကာလအတွင်း အနောက်ဥပစာပုဂံနိုင်ငံ ၁၄ နိုင်ငံတွင် ကျင်းပခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲပေါင်း ၁၇၀ တွင် ရှိခဲ့သော ပါတီပေါင်းခြင်း၊ ကွဲခြင်း ၅၅ ခုကို လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့သည်။

^{၇၈} ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် Ardeth Thawngmung ရေးသားသည့် "Myanmar Elections 2015: Why the National League for Democracy Won a Landslide Victory" [မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲ ၂၀၁၅ တွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် အဘယ်ကြောင့်အောင်ပွဲခံရသနည်း]၊ Critical Asian Studies စာစောင်အမှတ် ၄၈ အတွဲ ၁ ၊ စာမျက်နှာ ၁၃၂-၁၄၂။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် စုမွန်သန့် ရေးသားသည့် "The Fate of Ethnic Parties in the Presence of the National League for Democracy: A Case Study of the 2015 General Elections" [အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နိုးအထနှင့် တိုင်းရင်းသားပါတီများ၏ကံကြမ္မာ- ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲလေ့လာချက်]၊ Keele တက္ကသိုလ်၊ မဟာဘွဲ့ ယူစာတမ်း။

^{၇၉} ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် Transnational Institute မှ ထုတ်ဝေသည့် "Ethnic Politics and the 2015 Elections in Myanmar" [မြန်မာ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး] Myanmar Policy Briefing အမှတ်စဉ် ၁၆။ https://www.tni.org/files/publication-downloads/bpb16_web_16092015.pdf

^{၈၀} ၁၅ ရက် နိုဝင်ဘာလ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧရာဝတီသတင်းတွင် Lawi Weng ရေးသားသည့် "Ethnic Parties in Myanmar Worried Proposed Voter Registration Changes Will Hurt Their Election Chances" [မဲစာရင်းပြောင်းလဲမှုများက ၎င်းတို့၏ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ကို ထိခိုက်မည်ကို မြန်မာ့တိုင်းရင်းသားပါတီများစိုးရိမ်]။ <https://www.irrawaddy.com/news/burma/ethnic-parties-myanmar-worried-proposed-voter-registration-changes-will-hurt-election-chances.html>

သည် သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်များတွင် မဲအများစုအနိုင်ရရှိရေးအပြင် ပေါင်းစည်းစေလိုသော လူထု၏ဆန္ဒကိုတုံ့ပြန်ရန်နှင့် ဒေသခံအင်အားကြီးပါတီတည်ဆောက်ရန်စသည့် ရည်ရွယ်ချက်များရှိနေသေးသည်။ အဆိုပါရည်ရွယ်ချက်များကြောင့် လာရာနှင့်သွားလိုရာသဘောထားမတူညီသည့် အခြားမဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ညှိနှိုင်း အလျှော့ပေး၍ ပေါင်းစည်းခြင်းကိုပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက ပါတီများသည် ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်း၏သဘောထားအတိုင်း ရပ်တည်နိုင်မည့် အကြောင်းအရာအလိုက် ရံဖန်ရံခါသာ ပူးတွဲဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်းများ သို့မဟုတ် ပါတီများဖျက်သိမ်းရန်မလိုသည့် အခြားရွေးကောက်ပွဲအကြို ညွှန်ပေါင်းပုံသဏ္ဍာန်များကိုသာ ပိုမိုလိုလားပေမည်။

မွန်၊ ချင်း ၊ ကချင် နှင့် ရခိုင်ပါတီများမှ ဖြေကြားသူကိုယ်စားလှယ်များတွင် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် တိုင်းရင်းသားတစ်စုကို ကိုယ်စားပြုသည့်ပါတီနှစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခုထက်ပိုရှိခြင်းသည် ပြဿနာမဟုတ်သကဲ့သို့ စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိခြင်းလည်းမဟုတ်ဆိုသည့် အမြင်သဘောထားရှိသည်။^{၆၇} UNA ၏ ဖက်ဒရယ်အခြေခံမူများ ပုဒ်မ ၁၁ (က) တွင် “(၁) ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု၏ နိုင်ငံရေးစနစ်သည် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ စနစ်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီများကို ဒီမိုကရေစီကျင့်စဉ်အခြေခံမူများနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းထူထောင်နိုင်သည်။ (၂) လူမျိုးပေါင်းစုံက စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်ထားသော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတွင် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကိုကျင့်သုံးရမည်။ တစ်ပါတီအာဏာရှင်စနစ် လုံးဝမပေါ်ပေါက်စေရန် ဥပဒေ ဖြင့် ဟန့်တားကာကွယ်ရမည်”ဟု ဖော်ပြထားသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုတွင် ဖြေကြားခဲ့သူ ပါတီကိုယ်စားလှယ်များက ပါတီများတစ်ခုတည်းအဖြစ် ပေါင်းစည်းခြင်းသည် မဲဆန္ဒရှင်များအတွက် လုံလောက်သော မူဝါဒရွေးချယ်ခွင့်များ မရရှိတော့မည်နှင့် ပြည်နယ်အဆင့်တွင်ပင်ဖြစ်လင့်ကစား UNA ၏မူဖြစ်သော နိုင်ငံရေးပါတီများ လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခွင့်နှင့် ဆန့်ကျင်နေမည်ကို စိုးရိမ်ကြသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ပေါင်းစည်းပါတီများက အဆိုပါစိုးရိမ်ချက်များထက် လူထုတောင်းဆိုမှုများအတိုင်း တုံ့ပြန်နိုင်ရန်နှင့် ဒေသခံတို့၏ထောက်ခံမှုရရှိရန်၊ ပါတီအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပါတီဝန်းရံအားပေးသူများအပါအဝင် ပါတီတစ်ခုစီ၏ အရင်းအမြစ်များအားလုံးကိုပေါင်းစည်း၍ ဒေသတွင်းအင်အားကြီးပါတီတစ်ရပ်တည်ဆောက်ရန်အတွက် ပေါင်းစည်းရေးကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KySDP) က “ပါတီဟောင်းနှစ်ခုသည် ကယားပြည်နယ်တွင်နေထိုင်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မူဝါဒသဘောတူညီချက်များအပေါ်မူတည်၍ ပူးပေါင်းခဲ့သည်”ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းပါတီ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ် ၂(က) တွင် လူနည်းစုအခွင့်အရေးများအတွက် အာမခံပေးထားသည်။^{၆၈} မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP) က ပါတီနှစ်ခုကြား မတူညီကွဲပြားမှုများရှိသော်လည်း “မွန်လူထုကို ဖက်ဒရယ်ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ ဦးဆောင်ရန် ဦးဆောင်တပ်ဦးပါတီတည်ဆောက်ရန် နှစ်ပါတီလုံးတွင် တာဝန်ရှိသည်”အတွက် ပေါင်းစည်းသည်ဟုဖြေကြားခဲ့သည်။^{၆၉} ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီ (KSPP) ကလည်း တိုင်းရင်းသားပါတီများအနေဖြင့် မိမိဘာသာရပ်တည်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့အားထောက်ခံမှုအခိုင်အမာရှိသောနေရာများတွင် အမတ်နေရာများပင်ရနိုင်သည်။ သို့သော် “ပြည်နယ်တစ်ခုလုံးအတွက် တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ဆီသို့ ဦးတည်ဖော်ဆောင်ရန်ဆိုလျှင် ပါတီများအားလုံးသည် အတူတကွပေါင်းစည်းရမည်”ဟု မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။^{၇၀}

ဖြေကြားသူ ပါတီကိုယ်စားလှယ်များက ပေါင်းစည်းခြင်း၏ရလဒ်အနေဖြင့် လူထု၏အသိအမှတ်ပြုမှုနှင့် ထောက်ခံအားပေးမှုများရရှိလာသည်၊ လူထုသည်လည်း နိုင်ငံရေးတွင်စိတ်ပါဝင်စား၍ ပါဝင်လာသည်ဟုဆိုကြသည်။ ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) က ကရင်အမျိုးသားအစည်းရုံး KNU (ယခုရွေးကောက်ခံနေရာအများစုကို ထိန်းချုပ်ခဲ့ဖူးသည့် အများလေးစားအသိမှတ်ပြု ကရင်တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့စည်းတစ်ခု) ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးက ကရင်ပါတီ

^{၆၇} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ။ မော်လမြိုင်၊ ၂၂ ရက် ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉ ။ ရန်ကုန်၊ ၂၈ ရက် ဩဂုတ်လ၊ ၂၀၁၉ ။ ရန်ကုန်၊ ၂၈ ရက် အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၉ ။ ရန်ကုန်၊ ၃၀ ရက် အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၉ ။
^{၆၈} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ လွိုင်ကော်၊ ၂ ရက် ဩဂုတ်လ ၂၀၁၉ ။
^{၆၉} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ မော်လမြိုင်၊ ၂၂ ရက် ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉။
^{၇၀} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ မြစ်ကြီးနား၊ ၁၄ ရက် ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉။

များပေါင်းစည်းမှုကို ထောက်ခံအားပေးကြောင်း ပါတီ၏ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် တက်ရောက်ပြောကြားခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။^{၆၅} ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KySDP) ကလည်း ပါတီအနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များတွင် ဒေသတွင်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေပြီး ပြည်နယ်ကိုယ်စားပြုသည့် ပါတီတစ်ခုဖြစ်ရန် ကြိုးပမ်းနေသည်ဟုဆိုသည်။^{၆၆}

ကချင်ပြည်နယ် ပြည်သူ့ပါတီ (KSPP) က ဒေသခံများနှင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက တိုင်းရင်းသားပါတီများအပေါ် ထားရှိသော အမြင်သဘောထားများ ပြောင်းလဲလာပြီး ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် နိုင်ငံရေးကိစ္စရပ်များတွင် ပိုမိုပါဝင်လာ ခဲ့သလို ၎င်းပြည်သူလူထုထဲတွင် ယခင်အတိတ်က စည်းရုံးရန်ခက်ခဲသည့် လူထုများပင်ပါဝင်ခဲ့သည်ဟုဆိုပါသည်။^{၆၇} ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD)က ဒေသခံများ၏အသိအမှတ်ပြုမှုကို ရရှိခဲ့သည်ဟုဆိုပြီး ပါတီ၏ ချင်းပြည်နယ် ကန်ပက်လက်၊ မင်းတပ်နှင့် မတူပီမြို့နယ် စည်းရုံးရေးခရီးစဉ်များတွင် ဒေသခံများက မိုးထဲရေထဲတွင်ပင် တက်တက် ကြွကြွ တက်ရောက်အားပေးခဲ့သည်ဟုဆိုပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကိုယ်စားလှယ်လောင်း အလားအလာရှိသူများသည် ယခင်က NLD ၏ ပါတီအမည်အောက်တွင်သာယှဉ်ပြိုင်ရန် စိတ်ဝင်စားခဲ့သော်လည်း CNLD အဖြစ် ပေါင်းစည်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ချင်းအမျိုးသားအလံအောက်တွင်ယှဉ်ပြိုင်ရန် စိတ်ဝင်စားမှုများရှိလာကြောင်း၊ ကမ်းလှမ်းမှုများရှိလာ ကြောင်း ဖြေကြားခဲ့သည်။^{၆၈} မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP) က ဒေသခံတို့၏ပါတီအပေါ် အမြင်သဘောထားပြောင်းလဲ လာမှုနှင့် နိုင်ငံရေးတွင် စိတ်ပါဝင်စားလာမှုတို့ကြောင့် ကျေနပ်အားရကြောင်းဆိုသည်။ ပါတီနှင့် မွန်အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း များသည် ယခင်ထက် ပိုမိုနီးစပ်မှုရှိလာပြီး လူထုတောင်းဆိုချက်အတိုင်း ပေါင်းစည်းသည့် မွန်ပါတီအား အပြန်အလှန် အသိအမှတ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲကာလ မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုတွင် မွန်အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကူညီပါဝင် ပေးရန် သဘောတူညီချက်များ ရှိခဲ့ကြသည်။^{၆၉}

ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများသည် မဲဆန္ဒရှင်များအတွက် ရွေးချယ်ရမည့်ပါတီတံဆိပ်များ ပိုမိုရှင်းလင်းလွယ်ကူစေခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအမှတ်လက္ခဏာအပေါ် ရွေးချယ်မဲပေးရန် လွယ်ကူစေခြင်းများဖြစ်စေသည်။ ထို့အပြင် ပါတီများ သီးခြား ရပ်တည်ခဲ့လျှင် မိမိတို့ဒေသအား ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုသို့ဦးဆောင်ရန် လိုအပ်သည့် ဒေသခံပါတီကြီးတစ်ခုအဖြစ် အင်အားပြသရန်ခက်ခဲပေမည်။ ဇယား(၂) သည် ရည်ရွယ်ချက်အသီးသီးအတွက် ပါတီများ၏စဉ်းစားချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၂ - ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုညွှန်ပေါင်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ။

ရည်ရွယ်ချက်များ	ပါတီပေါင်းစည်းခြင်း	အခြားရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုညွှန်ပေါင်းများ
ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိရန်	ဖြစ်နိုင်သည်	ဖြစ်နိုင်သည်
စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ပြသရန်	ဖြစ်မည်	ဖြစ်နိုင်သည်
ဒေသတွင်း အင်အားကြီးပါတီတည်ဆောက်ရန်	ဖြစ်မည်	ဖြစ်နိုင်သည်
လူထုတောင်းဆိုမှုများကို တုံ့ပြန်ရန်	ဖြစ်မည်	မဖြစ်ပါ
ဒေသခံအင်အားစုများ၏ ထောက်ခံအသိအမှတ်ပြုရရန်	ဖြစ်မည်	ဖြစ်နိုင်သည်

^{၆၅} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ ဘားအံ၊ ၂၆ ရက် ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉။
^{၆၆} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ လွိုင်ကော်၊ ၂ ရက် ဩဂုတ်လ ၂၀၁၉။
^{၆၇} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ မြစ်ကြီးနား၊ ၁၄ ရက် ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉။
^{၆၈} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ ရန်ကင်း၊ ၂၈ ရက် ဩဂုတ်လ ၂၀၁၉။
^{၆၉} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ မော်လမြိုင်၊ ၂၂ ရက် ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉။

ဖက်ဒရယ်မူ သဘောထားများ၏ ချယ်လှယ်မှုခံရသော ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများ

ပါတီပေါင်းစည်းခြင်းများသည် ရွေးကောက်ပွဲအောင်မြင်ရေးထက် ပိုသောရည်ရွယ်ချက်များရှိနေပြီး ဖက်ဒရယ်မူဆိုင်ရာ သဘောထားများက ပေါင်းစည်းမှုအောင်မြင်ခြင်း မအောင်မြင်ခြင်းကို အဆုံးဖြတ်ပေးနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီတွင် လူမျိုးတူ တိုင်းရင်းသားပါတီများအကြား ပေါင်းစည်းရန် ကြိုးစားမှု ၆ ခု ထက်မနည်းရှိခဲ့သည်။ ရှမ်းပါတီနှစ်ခုအကြား၊ ရခိုင်ပါတီနှစ်ခု၊ ချင်းပါတီနှစ်ခု၊ မွန်ပါတီနှစ်ခု၊ ကယားပြည်နယ်အခြေစိုက် တိုင်းရင်းသားပါတီသုံးခုနှင့် ကရင်ပါတီ ၅ ခု အကြား ပေါင်းစည်းရန် ဆွေးနွေးမှုများရှိခဲ့သည် (ဇယား ၃)။ ၎င်းတို့အနက် သက်တမ်းကာလတစ်ခုအထိခံသော ရခိုင်ပါတီနှစ်ခု ပေါင်းစည်းမှုမှလွဲ၍ ကျန်အားလုံး မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ အကြောင်းရင်း များစွာအနက် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သော ရှမ်းပါတီနှစ်ခုအကြား၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင်ဆွေးနွေးခဲ့သော ကယား ပြည်နယ်အခြေစိုက် ပါတီသုံးခုအကြား၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင်ဆွေးနွေးခဲ့သော ကရင်ပါတီများအကြားနှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သော ကချင်ပါတီသုံးခုအကြား ပေါင်းစည်းရေးကို အဓိကအတားအဆီးဖြစ်စေခဲ့သည့် အချက်တစ်ချက်မှာ ပေါင်းစည်းပြီးနောက် မည်သည့်တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့နှင့် လက်တွဲမည်ဆိုသောအချက်ဖြစ်သည်။ ကချင်ပါတီ ပေါင်းစည်းရေးတွင် ပူးပေါင်းပါတီဝင်ဖြစ်နိုင်ခဲ့သော ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက် (KNC) သည် ကျန်ပါတီဝင်များ၏ အရင် ပေါင်းစည်း နောက်မှမှုများဆွေးနွေးဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့် ပေါင်းစည်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်ထဲမှ နုတ်ထွက်ခဲ့ သည်။ ပေါင်းစည်းရခိုင်ပါတီသည်လည်း အဖွဲ့ဝင်ပါတီများအတွင်း UNA နှင့်မဟာမိတ်ဖွဲ့မည် သို့မဟုတ် NBF နှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့မည်စသည့် သဘောထားကွဲလွဲမှုများကြောင့် ပေါင်းစည်းပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ပြိုကွဲသွားခဲ့သည်။^{၁၀}

ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KySDP)၊ ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP)၊ ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ ပါတီ (KSPP)၊ ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) နှင့် မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP) တို့အဖြစ် ပေါင်းစည်း နိုင်ခဲ့သော ပါတီများအပါအဝင် ၂၀၁၅ မတိုင်မီကတည်းကစတင်ခဲ့သော ပါတီပေါင်းစည်းရေးညှိနှိုင်းမှုအားလုံးတွင် တန်းတူညီမျှရေး၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်နှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး ဘုံရည်မှန်းချက်များတူညီသော် လည်း မည်သည့်မဟာမိတ်နှင့် လက်တွဲမည်ဆိုသည့်အချက်ကို ကြေလည်အောင် ဆွေးနွေးနိုင်ခြင်းမရှိပေ။^{၁၁} ကရင် အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) က မည်သည့်မဟာမိတ်နှင့် လက်တွဲမည်ကို လေ့လာစောင့်ကြည့်ဦးမည်ဆို သည်။^{၁၂} မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ(MUP)၊ ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KySDP) နှင့် ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (CNLD) တို့က ပါတီများအပြည့်အဝပေါင်းစည်းပြီးမှ မဟာမိတ်အတွက် ညှိနှိုင်းမည်ဟုဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။^{၁၃} ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) ပါတီကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက “ကျွန်တော်တို့ ပါတီမပေါင်းစည်းခင် အက်ကြောင်းတွေမလိုချင်လို့ နောက်မှဆွေးနွေးမယ် သဘောတူထားပါတယ်”ဟု ဖြေကြားခဲ့သည်။^{၁၄} ဇယား (၄) တွင် ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီနှင့် ရွေးကောက်ပွဲအပြီးရှိခဲ့သော ပါတီပေါင်းစည်းညှိနှိုင်းမှုများ၊ ပြည်နယ် တစ်ခုချင်းစီအလိုက် ပေါင်းစည်းရေးတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် သို့မဟုတ် နုတ်ထွက်ခဲ့သည့် ပါတီများ၊ ပါတီများ၏ သက်ဆိုင်ရာ မဟာမိတ်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

^{၁၀} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ။ မော်လမြိုင်၊ ၂၂ ရက် ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉ ။ လွိုင်ကော်၊ ၂ ရက် ဩဂုတ်လ ၂၀၁၉။ ဘားအံ၊ ၂၆ ရက် ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉။ ရန်ကုန်၊ ၂၈ ရက် အောက်တို ဘာလ ၂၀၁၉ ။ မည်သည့်တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်ကို ပူးပေါင်းမည်ဆိုသည်မှာ အဖွဲ့တစ်ခုကို ဟန်ပြရွေးချယ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ အရှေ့တွင်ဆွေးနွေးခဲ့သလို ပေါင်းစည်းပါတီ များ၏ ပါတီနိုင်ငံရေးချိန်ခွင်လျှာပြန်ညှိခြင်း၊ နိုင်ငံရေးသဘောထားနီးစပ်မှုကိုရှာခြင်း၊ ပါတီအချင်းချင်း ဆက်နွယ်လှုပ်ရှားမှုနှင့် မူဆိုင်ရာ မဟာမိတ်ညှိပေါင်းများ ဆောက်တည်ခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့ပါတီများအတွက် ဗမာပါတီကြီးနှစ်ခုမှ တစ်ခုနှင့်နီးစပ်သည့် မဟာမိတ်ရွေးချယ်ခြင်းအဓိပ္ပာယ်ဖြစ်နိုင်သလို အချို့ပါတီများအတွက် မည်သို့သော ဖက်ဒရယ်လမ်းကြောင်းသွားမည်ကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ခြွင်းချက်အနေဖြင့် ပါတီအချို့အတွက်ဆိုလျှင် မဟာမိတ်ရွေးချယ်ခြင်းပြဿနာမှာ ရိုးရှင်း သည့် မိတ်ဖက်ရွေးချယ်ခြင်းပြဿနာမဟုတ်ဘဲ ပေါင်းစည်းပါတီဝင်များအကြား မပေါင်းစည်းခင်ရှိခဲ့သည့် မူလကြိုတင်သဘောတူညီချက်များကို လိုက်နာခြင်း၊ ဖောက်ဖျက်ခြင်းနှင့်နွယ်သော ပြဿနာဖြစ်သည်။

^{၁၁} ပေါင်းစည်းပါတီများသည် မူလပါတီအဟောင်းများကို ဖျက်သိမ်းရသည်။ သို့အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း သဘောတရားအရဆိုလျှင် ပေါင်းစည်းပါတီသစ်များသည် မည်သည့်တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်မှ မဟုတ်တော့ပေ။

^{၁၂} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ ဘားအံ၊ ၂၆ ရက် ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉။

^{၁၃} ၂၆ ရက် စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၉ တွင် မြန်မာ့တိုင်း(မိ)သတင်းတွင် Naw Betty Han ရေးသားသည့် “Three Political Parties Merge Under Mon Party Banner” [ပါတီသုံးခု မွန်ပါတီအမည်အောက်တွင်စုစည်းခြင်း]။ <https://www.mmtimes.com/news/three-political-parties-merge-under-mon-party-banner.html>

^{၁၄} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ ရန်ကုန်၊ ၂၈ ရက် ဩဂုတ်လ ၂၀၁၉။

ဇယား (၃) မပေါင်းစည်းခင် နုတ်ထွက်သွားသည့် သို့မဟုတ် ပေါင်းစည်းပြီးနောက်ပြိုကွဲသွားသည့် မအောင်မြင်သော ပါတီပေါင်းစည်းရေးများ။

	ပေါင်းစည်းရန် ကြိုးပမ်းမှုများ	မဟာမိတ်	ရလဒ်
၁	ရှမ်း ၂ ပါတီအကြား (၂၀၁၃)		
	ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF	မအောင်မြင်ပါ
	ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်	UNA	
၂	ကယားပြည်နယ်အခြေစိုက် ၃ ပါတီအကြား (၂၀၁၄)		
	လူမျိုးပေါင်းစုံဒီမိုကရေစီပါတီ (ကယားပြည်နယ်)		မအောင်မြင်ပါ
	ကယားလူမျိုးစုဒီမိုကရေစီပါတီ	NBF	
	ကယန်းအမျိုးသားပါတီ	UNA	
၃	ကရင် ၅ ပါတီအကြား (၂၀၁၄)		
	ဖလုံ-စပေါ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF	မအောင်မြင်ပါ
	ကရင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပါတီ		
	ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ	FDA	
	ကရင်အမျိုးသားပါတီ	UNA	
	စည်းလုံးညီညွတ်သောကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ		
၄	ချင်း ၂ ပါတီအကြား (၂၀၁၄)		
	ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF	မအောင်မြင်ပါ
	ချင်းတိုးတက်ရေးပါတီ	UNA	
၅	မွန် ၂ ပါတီအကြား (၂၀၁၄)		
	မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာဒီမိုကရေစီပါတီ	NBF	မအောင်မြင်ပါ
	မွန်အမျိုးသားပါတီ	UNA	
၆	ရခိုင် ၂ ပါတီ အကြား (၂၀၁၄)		
	ရခိုင်တိုင်းရင်းသားများတိုးတက်ရေးပါတီ	NBF	ရခိုင်အမျိုးသားပါတီအဖြစ်သို့ ပေါင်းစည်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲအပြီး ပြိုကွဲသွားခဲ့
	ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်	UNA	
၇	ကချင် ၃ ပါတီအကြား (၂၀၁၈)		
	ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ		မအောင်မြင်ပါ
	ကချင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF	
	ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီ	UNA	

ဇယား (၄) - ပေါင်းစည်းခြင်း နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ NBF/UNA မဟာမိတ်များ

ကဏ္ဍ/ ကရင်နီပြည်နယ်	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မတိုင်ခင်	၂၀၁၅ ပြီးနောက်	အပြီးသတ် အခြေအနေ
လူမျိုးပေါင်းစုံဒီမိုကရေစီပါတီ (ကဏ္ဍပြည်နယ်)		x	x	KySDP အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ကဏ္ဍလူမျိုးစုဒီမိုကရေစီပါတီ	NBF	x	x	KySDP အဖြစ်ပေါင်းစည်း
ကယန်းအမျိုးသားပါတီ	UNA	x		သီးခြားပါတီ
ကရင်ပြည်နယ်	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မတိုင်ခင်	၂၀၁၅ ပြီးနောက်	အပြီးသတ် အခြေအနေ
စည်းလုံးညီညွတ်သော ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ		x	x	KNDP အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ကရင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ		x	x	KNDP အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ကရင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ			x	KNDP အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ဖလုံ-စပေါ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF	x	x	သီးခြားပါတီ
ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ	FDA	x		သီးခြားပါတီ
ကရင်အမျိုးသားပါတီ	UNA	x		သီးခြားပါတီ
ကချင်ပြည်နယ်	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မတိုင်ခင်	၂၀၁၅ ပြီးနောက်	အပြီးသတ် အခြေအနေ
စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပါတီ (ကချင်ပြည်နယ်)			x	KSPD အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ			x	KSPD အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ကချင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF		x	KSPD အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီ	UNA		x	သီးခြားပါတီ
ချင်းပြည်နယ်	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မတိုင်ခင်	၂၀၁၅ ပြီးနောက်	အပြီးသတ် အခြေအနေ
ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF	x	x	CNLD အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ချင်းတိုးတက်ရေးပါတီ	UNA	x	x	CNLD အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်	UNA		x	CNLD အဖြစ် ပေါင်းစည်း
မွန်ပြည်နယ်	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မတိုင်ခင်	၂၀၁၅ ပြီးနောက်	အပြီးသတ် အခြေအနေ
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာဒီမိုကရေစီပါတီ	NBF	x	x	MUP အဖြစ် ပေါင်းစည်း
မွန်အမျိုးသားပါတီ	UNA	x	x	MUP အဖြစ် ပေါင်းစည်း
ရှမ်းပြည်နယ်	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မတိုင်ခင်	၂၀၁၅ ပြီးနောက်	အပြီးသတ် အခြေအနေ
ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	NBF	x		သီးခြားပါတီ
ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်	UNA	x		သီးခြားပါတီ

ရခိုင်ပြည်နယ်	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မတိုင်ခင်	၂၀၁၅ ပြီးနောက်	အပြီးသတ် အခြေအနေ
ရခိုင်တိုင်းရင်းသားများတိုးတက်ရေးပါတီ	NBF	x		ANP အဖြစ် ပေါင်းစည်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲပြီးနောက်တွင် ကွဲခဲ့သည်။
ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်	UNA	x		ANP အဖြစ် ပေါင်းစည်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲပြီးနောက်တွင် ကွဲခဲ့သည်။

မှတ်ချက်။ ။ x - ပါတီပေါင်းစည်းရေးတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့်ပါတီများ။

အောင်မြင်စွာပေါင်းစည်းနိုင်ခဲ့သည့် ပေါင်းစည်းပါတီငါးခုသည် လက်ရှိရှိနေသော တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့တစ်ခုခုကို မရွေးချယ်မီ အချင်းချင်းကြား အလေ့အထကောင်းများနှင့် ဗျူဟာများမျှဝေနိုင်ရန် "ငါးပြည်နယ်" ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို စတင်ခဲ့သည်။ သို့သော် တတိယမဟာမိတ်တစ်ခု ထပ်မံဖွဲ့စည်းခြင်းမျိုးမဟုတ်ဟု ပါတီကိုယ်စားလှယ်များက ဆိုသည်။ ထိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှ တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်နှစ်ခုလုံးနှင့် အလွတ်သဘော ဆက်လက်လက်တွဲ လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် တိုင်းရင်းသားတန်းတူညီမျှမှု၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစသည့် ဘုံရည်မှန်းချက်များအောက်တွင် တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်နှစ်ခုလုံး ပေါင်းစည်းသွားရေးကိုလည်း အဆိုပြုသွားရန်ရည်ရွယ်သည်။^{၅၅}

ပေါင်းစည်းပါတီများသည် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များတွင် လွှတ်တော်နှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများကို လွှမ်းမိုးနိုင်မည့်ပမာဏ ဖြစ်သည့် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းအနိုင်ရရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းရန် လိုအပ်သော အနည်းဆုံးအရေအတွက်ဖြစ်သည့် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း အနိုင်ရရှိရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။ ၎င်းတို့၏ဦးစားပေး များတွင် ပြည်နယ်အစိုးရဝန်ကြီးချုပ်ကို သမ္မတမှခန့်အပ်ရန် အပ်နှင်းထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၆၁ ကို ပြင်ဆင်ရန်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှုများတွင် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများအားလုံး ပါဝင်နိုင်စေရေးတို့ ပါဝင်သည်။ လွှတ်တော်တွင်း ညွှန်ပေါင်းဖြစ်တန်ခြေ (ညွှန်ပေါင်းအစိုးရ) တွင် ဗမာပါတီကြီးနှစ်ခုအနက် တစ်ခုမှ မဲအများစု အနိုင်မရလျှင်၊ တိုင်းရင်းသားပါတီများသည် နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်/အစိုးရဖွဲ့ရေးတို့အတွက် အဆုံးဖြတ်ပေးသည့် အဓိက အင်အားစုဖြစ်လာရန် ရည်မှန်းထားသည်။^{၅၆} တိုင်းရင်းသားပါတီများ၏ထောက်ခံမှုဖြင့် အစိုးရဖွဲ့လိုသည့်အဖွဲ့က တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များကို ဦးစားပေး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်လိုသည့် အပေးအယူအခြေအနေ တစ်ခုကို ရည်မှန်းထားသည်။ အဆိုပါအခြေအနေသည် တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီးနှစ်ခုကြား ပေါင်းစည်းနိုင်ပြီး တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားပြုမှုကိုပေးနိုင်လျှင် အသေချာဖြစ်နိုင်မည်ဟု ပေါင်းစည်းပါတီများက ယုံကြည်ကြသည်။

ပေါင်းစည်းပါတီများမှလွဲ၍ တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီးနှစ်ခုမှ အခြားအဖွဲ့ဝင်ပါတီများက အဆိုပါ "မဟာ မဟာမိတ်" စိတ်ကူးအလုပ်ဖြစ်နိုင်ခြေအပေါ် သံသယရှိကြသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ပါတီများ၏ နိုင်ငံရေးသဘောထားအရ နီးစပ်မှု သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များတွင် နေရာအများစုအနိုင်ရရှိစေရေးအတွက် ပေါင်းစည်းရန်မလိုအပ်သည့် ရှမ်းနှင့် ရခိုင်ကဲ့သို့သော ဒေသခံအင်အားကြီးပါတီများကြောင့်ပါသကဲ့သို့ ပါတီများမှစွဲကိုင်ထားသည့် မတူညီသော ဖက်ဒရယ်အမြင်များကြောင့်လည်းပါသည်။ မဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်ပါတီတစ်ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက "ဗမာပါတီကြီး

^{၅၅} BNI သတင်းတွင်လည်း ဖော်ပြထားသည်။ ၁၀ ရက် ဇန်နဝါရီလ ၂၀၂၀ တွင် BNI သတင်းတွင် ရေးသားသည့် "Ethnic Political Parties Suggest Alliance Merger" [တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများက နိုင်ငံရေးမဟာမိတ်များ ပေါင်းစည်းရန် အဆိုပြုထား]၊ <https://www.bnionline.net/en/news/ethnic-political-parties-suggest-alliance-merger>

^{၅၆} ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တွင် တစ်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် ၂၅% ဖယ်ထားသောကြောင့် မဲအများစုရရန်မှာ USDP အတွက် ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းသာလျှင်ပြီး NLD အနေဖြင့် ၅၁ ရာခိုင်နှုန်းလိုသည်။ အကြောင်းမှာ တစ်မတော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် USDP ၏မဲများမှာ တသဘောထားတည်းဟူသော ယူဆချက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။

နှစ်ခုဖြစ်တဲ့ USDP နဲ့ NLD တို့သာ ပေါင်းချင်ပေါင်းသွားမယ်၊ တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်နှစ်ခုက ဘယ်တော့မှပေါင်းစည်းမှာ မဟုတ်ဘူး” ဟု မှတ်ချက်ပေးသည်။^{၅၇} UNA နှင့် NBF တို့အကြား ပေါင်းစည်းနိုင်မှုသည် မဝေးသောအနာဂတ်တွင် ဖြစ်နိုင်ချေမရှိသော်လည်း၊ တိုင်းရင်းသားပါတီများအနေဖြင့် ဗမာပါတီများနှင့်ယှဉ်ပြိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားသောကြောင့် လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများအကြား ပေါင်းစည်းခြင်းသာမက အခြားရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုညွှန်ပေါင်းနည်းလမ်းများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်မှုများကိုပါ တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားပါတီငါးခု၏ ပါတီပေါင်းစည်းရေးများ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှု

ဤသုတေသနတွင် ပါဝင်ဖြေကြားခဲ့သော ပါတီကိုယ်စားလှယ်များအားလုံးက ပေါင်းစည်းပါတီများပြုကွဲနိုင်မည့် အကြောင်းကိစ္စများကို ကြိုတင်တွက်ဆပြင်ဆင်ထားသည်ဟုဆိုပါသည်။ ပေါင်းစည်းပါတီများက ရခိုင်ပါတီနှစ်ခုသည် လူထု၏အတင်းအကျပ်ဖိအားပေးမှုများကြောင့် ပေါင်းစည်းခဲ့ရသော “ဇွတ်ပေါင်းသင်းမှု” ဖြစ်ခဲ့ပြီး ခေါင်းဆောင်ရာထူး၊ မူဝါဒနှင့် အချင်းချင်းယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရန် အချိန်အလုံအလောက်မရခဲ့သည်မှာ အဓိကပြုကွဲရသည့် အကြောင်းရင်းများဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ကြသည်။^{၅၈} ရခိုင်ပေါင်းစည်းပါတီ၏ အဖွဲ့ဝင်ပါတီများသည် UNA သို့မဟုတ် NBF စသည့် မည်သည့်မဟာမိတ်ကို ရွေးချယ်လက်တွဲမည်ကို အကျေအလည် မဆွေးနွေးရသေးမီ ပါတီညီလာခံကို အလောတကြီး ကျင်းပခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်းပါသည်ဟုဆိုသည်။

ပြင်းထန်မှုအနည်းအများကွာခြားသော်လည်း ကယား၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားပါတီများအားလုံးကို ပေါင်းစည်းရန် ဖိအားပေးမှုများရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့ပေါင်းစည်းရန်ဖိအားပေးမှုများသည် မီဒီယာများ၊ အွန်လိုင်းပလက်ဖောင်းများမှတစ်ဆင့် ကျယ်ကျယ်လောင်လောင်လာသကဲ့သို့ ပါတီအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ၎င်းတို့၏မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းကွန်ရက်များမှတစ်ဆင့်လည်း တိုးတိုးတိတ်တိတ်လာသည်။ ချင်းတိုးတက်ရေးပါတီ (၂၀၁၅ မတိုင်ခင်) နှင့် မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီပါတီ (၂၀၁၅ နောက်ပိုင်း) တို့သည် အဖွဲ့ဝင်များ၏ ဖိအားပေးခြင်းကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ အခြားပါတီများနှင့် ပေါင်းစည်းစေရန် ခေါင်းဆောင်ပိုင်းအား ဖိအားပေးသည့်အနေဖြင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ပါတီမှနှုတ်ထွက်သည်အထိ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ မွန်နှင့်ကချင်ပါတီများသည် ပေါင်းစည်းရေးဖိအားပေးမှုများကို ပိုမိုပြင်းထန်သည့်ပုံစံဖြင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ မွန်ကိစ္စရပ်တွင် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် ပေါင်းစည်းရေးလိုလားသည့် နိုင်ငံရေးတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ စုပေါင်းပါဝင်သည့် တတိယအင်အားစုသည် ပါတီသစ်တစ်ခုဖွဲ့စည်း၍ ရှိပြီးသားမွန်ပါတီနှစ်ခုကို ပြန်လည်ယှဉ်ပြိုင်သွားမည်ဟု ဖိအားပေးခဲ့ကြသည်။ ကချင်ကိစ္စရပ်တွင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့စည်းများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့်၊ စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ၁၇ ဦးကော်မတီဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ထိုကော်မတီမှ ကချင်ပါတီများအကြား ပူးပေါင်းရေး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများကို ထိန်းညှိပေးခဲ့သည်။ အကျဉ်းချုပ်ဆိုရလျှင် ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) နှင့် ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) တို့၏ ပေါင်းစည်းရေးညှိနှိုင်းမှုမှာ အဖွဲ့ဝင်ပါတီများအချင်းချင်း တိုက်ရိုက်ဆွေးနွေးမှုဖြစ်ပြီး ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ (KySDP)၊ ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီ (KSPP) နှင့် မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP) တို့၏ ပေါင်းစည်းညှိနှိုင်းရေးများတွင် တတိယအင်အားစုပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။

ပေါင်းစည်းပါတီများ၏ ခေါင်းဆောင်ရွေးချယ်မှုကို ပါတီတွင်းမဲပေးရွေးချယ်ခြင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်ပါတီ၏ မဲရရှိထားမှု အင်အားအလိုက်ရွေးချယ်သည်။ သို့သော် မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP) သည် ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို စေ့စပ်

^{၅၇} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု၊ ရန်ကုန်၊ ၂၈ ရက် အောက်တိုဘာ ၂၀၁၉ ။ ဖြေကြားသူ၏ UNA နှင့် NBF အကြား မဟာပေါင်းစည်းမှုမရှိနိုင်ဟူသော သုံးသပ်ချက်မှာနှစ်ဖွဲ့လုံးတွင် ရှမ်းပါတီများအားကောင်းပြီး ၎င်းရှမ်းပါတီနှစ်ခုကြားတွင် မကြေလည်သော ပုစ္ဆာ များရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အလားတူပင် မဟာမိတ်နှစ်ခုလုံးတွင် အားကောင်းသည့် ရခိုင်ပါတီနှစ်ခုကြားတွင်လည်း မပြေလည်သော ပြဿနာများရှိပြီး အဆိုပါအကွဲအပြားကြောင့် မဟာပေါင်းစည်းမှုမဖြစ်နိုင်ဟုဆိုသည်။

^{၅၈} ၂၀၁၂ နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော လူမျိုးရေးပဋိပက္ခများအပြီးတွင် အမျိုးသားရေးဝါဒအားကောင်းလာပြီး ရခိုင်လူထုက ရခိုင်ပါတီနှစ်ခုပေါင်းစည်းရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

ညှိနှိုင်းမှုများဖြင့်သာ သဘောတူရွေးချယ်ခဲ့ပြီး ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) တွင် အဖွဲ့ဝင်ပါတီများ၏ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းများက CNLD ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ၆ လတစ်ကြိမ် အလှည့်ကျတာဝန်ခွဲဝေယူသည်။ ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP)၊ ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီ (KSP)နှင့် မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ(MUP) တို့သည် ပါတီများ သာ ပေါင်းစည်းထားသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့စည်းတစ်ခုမဟုတ်ဘဲ အခြားနိုင်ငံရေးပါတီများ သို့မဟုတ် အရပ်ဘက်အဖွဲ့စည်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ဥပမာဆိုရလျှင် ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP)သည် ပါတီသုံးခုကို တရားဝင်ပေါင်းစည်းထားခြင်းဖြစ်သော်လည်း၊ ဖလုံစင်ပေါ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ အဖွဲ့ဝင်အချို့သည် KNDP တွင် ပါဝင်သောကြောင့် ပေါင်းစည်းဖွဲ့စည်းထားသည့် အုပ်စုအားဖြင့်ဆိုလျှင် လေးစုဖြစ်သည်။ ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) နှင့် မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ(MUP) တို့သည် ဒေသတွင်း သက်ဆိုင်ရာ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေး လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ထောက်ခံအသိမှတ်ပြုမှုရရှိခဲ့သည်။^{၁၆} ဩဇာညောင်းသည့်ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင် များက ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီ (KSP)၏ ပေါင်းစည်းမှုကို အားပေးအသိမှတ်ပြုခဲ့သည်။ ကယားပြည်နယ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KySDP) နှင့် ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) တို့သည် အခြားကျန်ရှိနေသေးသည့် ဒေသန္တရပါတီများနှင့် ကောင်းမွန်သောဆက်ဆံရေးများရှိပြီး ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုညွှန်ပေါင်းဖွဲ့မှုများကို အောင်မြင်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ချေရှိပါသည်။

ကချင်၊ ကရင်နှင့် ချင်းပါတီများ ပေါင်းစည်းရေးများတွင် တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်မကသော အဖွဲ့ဝင်ပါတီများက ပေါင်းစည်းရေးအတွက် မူလကြိုတင်သဘောတူညီချက်များ ထားရှိခဲ့သည်။ အကြောင်းရင်းအစစ်အမှန်ကို အတည် မပြုနိုင်သော်လည်း ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီနှင့် ဖလုံစင်ပေါ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီများ၏ ပေါင်းစည်းရေးဖြစ်စဉ်မှ နုတ်ထွက်မှုများသည် အခြားအဖွဲ့ဝင်ပါတီများက အဆိုပါမူလကြိုတင်သဘောတူညီချက်များကို ဖောက်ဖျက်သည်ဟု သောအမြင်များနှင့် ဆက်နွယ်နေဟန်ရှိသည်။ ပေါင်းစည်းပါတီများသည် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ တစ်နှစ် သို့မဟုတ် နှစ်နှစ် အလိုကာလအတွင်း ပါတီများရေးဆွဲခြင်းနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအကြား အဆင့်တိုင်း၊ ကဏ္ဍတိုင်း တွင် ပေါင်းစည်းနိုင်ရန် ကြိုးစားရခြင်းကြောင့် အပြည့်အဝ ခိုင်ခိုင်မာမာပေါင်းစည်းနိုင်ရန်ဆိုလျှင် ထိုပါတီများအနေ ဖြင့် ပါတီတည်ဆောက်ခြင်း၊ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးအကြား သဘောတူညီမှုရေးကို စဉ်ဆက်မပြတ် ကြိုးပမ်းနေရန် လိုအပ်ပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် ပါတီကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက “ပါတီအဖွဲ့ဝင်များအကြား ကိုယ့်အုပ်စုဖြင့်ကိုယ် စုဖွဲ့ခြင်းများရှိနေသေးပြီး အပြည့်အဝပေါင်းစည်းခြင်းမလုပ်နိုင်သေး”ဟုဆိုသည်။^{၁၇} အခြားပါတီ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ပါတီတွင်းတည်ဆောက်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ “ပေါင်းစည်းတယ်ဆိုတော့လည်း ချုပ်ရိုးတော့ ရှိတာပေါ့”ဟုဖြေကြားခဲ့သည်။^{၁၈} ထို့အပြင် ဖက်ဒရယ်စနစ်နှင့်ပတ်သက်သည့် မူဝါဒများကို ပေါင်းစည်းပါတီဝင်များအကြား ကြေကြေလည်လည် ဆွေးနွေးသဘောတူရန်လိုအပ်ပြီး အကြောင်းမှာ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ် များက ပါတီနိုင်ငံရေးချိန်ခွင်လျှာနှင့် မဟာမိတ်ညှိနှိုင်းမှုပုံစံအသစ်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးမည်ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KySDP)၊ ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP)၊ ကချင်ပြည်နယ် ပြည်သူ့ပါတီ (KSP)၊ ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) နှင့် မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP) တို့၏ ပေါင်းစည်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၊ ပေါင်းစည်းထားသော အင်အားစုများ၊ ပေါင်းစည်းရေးဆွေးနွေးမှုများ၏ ကြာမြင့်ချိန်၊ ပေါင်းစည်းပါတီများ

^{၁၆} ၁၁ ရက် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၂၀ တွင် ကရင်သတင်းဌာနတွင် စခိုင်ဆွေးရေးသားသည့် “၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပါတီများကိုသာမဲထည့်ရန် KNU ဗဟိုကော်မတီဝင် ဖိုမန်းငြိမ်းမောင် တိုက်တွန်း” [http://kicnews.org/2020/02/ ၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲတွင်-က-2/](http://kicnews.org/2020/02/၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲတွင်-ကရ/ နှင့် ၂၅ ရက် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၂၀ တွင် ကရင်သတင်းဌာနတွင် စောရှားရေးသားသည့် “၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပါတီများကို ဝန်းရံသွားမည်ဟု ကရင်လူငယ်ကွန်ဂရက်ပြော”။ <a href=)

^{၁၇} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ ရန်ကုန်၊ ၂၉ ရက် အောက်တိုဘာ ၂၀၁၉ ။

^{၁၈} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ မြစ်ကြီးနား၊ ၁၅ ရက် ဇူလိုင် ၂၀၁၉ ။

၏ ခေါင်းဆောင်မှုဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ၎င်းတို့၏မဟာဗျူဟာများကို ယခုတတိယပိုင်းတွင် အသေးစိတ်တင်ပြထားပါသည်။ ဤအပိုင်းသည် သက်ဆိုင်ရာဒေသတွင်းတွင် လှုပ်ရှားနေသည့်အခြားပါတီများ၊ ပေါင်းစည်းရေးအတွက် မူလကြိုတင် သဘောတူညီချက်များနှင့်အတူ ပေါင်းစည်းအဖွဲ့ဝင်ပါတီများ၏ ၂၀၁၅ မဲရလဒ်များကိုပါ ဖော်ပြထားပြီး အဆိုပါ အကြောင်းရာများမှာ ပါတီပေါင်းစည်းမှု၏ခိုင်မာမှုကို သက်ရောက်မှုရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ

ကယားပြည်နယ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KYS DP) သည် ၂၀၁၃ တွင် တည်ထောင်ခဲ့ကြသော လူမျိုးပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီ ပါတီ (ကယားပြည်နယ်) နှင့် ကယားလူမျိုးစု ဒီမိုကရေစီပါတီတို့ ပေါင်းစည်းထားသည့်ပါတီဖြစ်ပြီး ၈ ရက် စက်တင် ဘာလ ၂၀၁၇ တွင် ပါတီမှတ်ပုံတင်ရခဲ့သည်။

လူမျိုးပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီပါတီ (ကယားပြည်နယ်) (ANDP)၊ ကယားလူမျိုးစုဒီမိုကရေစီပါတီ (KUDP) နှင့် ကယန်း အမျိုးသားပါတီ (KNP) တို့အကြား ပထမဆုံးပေါင်းစည်းရေးဆွေးနွေးမှုကို ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ပါတီများသည် မဟာမိတ်များ မတူညီကြခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားအခြေခံပေါ်စုစည်းလိုခြင်း နှင့် ပြည်နယ်အခြေခံပေါ်စုစည်းလိုခြင်းစသည့် လိုလားချက်မတူညီခြင်း၊ ပါတီခေါင်းဆောင်များအကြားတွင် ပြဿနာ များရှိခြင်းစသည့် အခက်ခဲများကြောင့် ပေါင်းစည်းရန် ဆွေးနွေးအောင်မြင်မှုမရခဲ့ပေ။ ပါတီများ၏အဖွဲ့ဝင်အချို့က ပါတီဖျက်သိမ်းရမည်ကို မလိုလားသည့်အပြင် ၎င်းတို့ရထားပြီးသော နေရာ၊ ရာထူးများ အပြောင်းအလဲဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် ပါတီပေါင်းစည်းရေးကို တင်းခံကန့်ကွက်ခဲ့သည်များ ရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါတီ အချင်းချင်း မဲဆန္ဒနယ်ထပ်စေရန် ခွဲဝေယှဉ်ပြိုင်ရေး သဘောတူညီချက်ရှိခဲ့သော်လည်း လက်တွေ့တွင် အကောင်အထည် မပေါ်ခဲ့ပေ။ သို့သော် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရပြီးနောက် ကယားပါတီများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အားနည်းချက် များကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဖက်ဒရယ်စနစ်နှင့်ပတ်သက်သော မျှော်မှန်းချက် ပိုမို နီးစပ်တူညီသည့် ကယားပါတီနှစ်ခုဖြစ်သည့် ANDP နှင့် KUDP တို့မှာ ပေါင်းစည်းရန် သဘောတူညီမှုရရှိခဲ့သည်။ ပေါင်းစည်းမှုကို ခိုင်မာစေရန်အတွက် နှစ်ဖက်ပါတီများသည် ပါတီဖျက်သိမ်းရန်၊ တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်ဖြစ်သော NBF သို့မဟုတ် UNA နှစ်ဖွဲ့ လုံးနှင့် ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှုများ ရပ်နားထားရန်၊ ပါတီတွင်း ယုံကြည်မှုတည်ဆောက် ရန်နှင့် ရာထူးလုပ်ပိုင်ခွင့်ခွဲဝေရေးအတွက် အချိန်ယူညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ ပါတီတွင်းရွေးကောက်ပွဲများပြုလုပ်၍ ပေါင်းစည်းပါတီကို တည်ဆောက်သွားရန် သဘောတူခဲ့ကြသည်။

ပေါင်းစည်းရေး ညှိနှိုင်းမှုအစည်းအဝေးများကို တစ်လတစ်ကြိမ် ကျင်းပခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပါတီနှစ်ခုမှ ကိုယ်စားလှယ် ၁၀ ဦးစီဖြင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ကယန်းအမျိုးသားပါတီ (KNP) အတွက် ပေါင်းစည်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် ၂ နေရာ သတ်မှတ်ပေးထားသည်ဆိုသည်။ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရန်နှင့် ပါတီတစ်ဖက်မှတစ်ဖက်သို့ လွှမ်းမိုးခြင်းများမဖြစ်စေရန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရေးအစည်းအဝေးများကို မြို့နယ်အသီးသီးရှိ ပါတီရုံးအသီးသီးတွင် အလှည့်ကျကျင်းပဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးများတွင် ပြည်နယ်အဆင့် သာမက ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းဆွေးနွေးပြီး သက်ဆိုင်ရာဒေသတွင်းရှိ အရပ်ဖက် အဖွဲ့စည်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့စည်းများထံမှ အကြံပြုချက်များကိုလည်း ရယူထည့်သွင်းထားသည် ဟုဆိုသည်။ ပေါင်းစည်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်သည် တစ်နှစ်ခန့်ကြာမြင့်ခဲ့ပြီး ဆွေးနွေးပွဲများအတွက် တတိယအင်အားစုများ မှ ကူညီမှုအချို့ရှိခဲ့သည်။

KYS DP အနေဖြင့် လူထုနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မပြုလုပ်ရသေးသော်လည်း ဒေသတွင်း သက်ဆိုင်ရာအင်အားစုများ၏ အားပေးအသိအမှတ်ပြုမှုရရှိထားသည့်အတွက် ဒေသခံမဲဆန္ဒရှင်များ၏ မဲထောက်ခံမှု ရမည်ဟု ယုံကြည်မှုရှိနေသည်။ ပါတီကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက "ကျွန်တော်တို့ပါတီက အားလုံးပါဝင်နိုင်တဲ့ မူဝါဒတွေ

ရေးဆွဲထားတယ်။ ပါတီရဲ့ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေကိုလည်း ဖက်ဒရယ်ဝိသေသလက္ခဏာတွေ ပါဝင်အောင် ရေးဆွဲထားပါတယ်”ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။^{၆၂} ပါတီခေါင်းဆောင်မှုကို ပါတီအတွင်းမဲပေးခြင်းဖြင့် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ပါတီရန်ပုံငွေကို အဖွဲ့ဝင်များ၏ အသင်းဝင်ကြေး၊ အလှူရှင်များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၏ အလှူငွေများမှရရှိသည်။ ပါတီသည် ကယားပြည်နယ်တွင်းသာ ယှဉ်ပြိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ကယန်းအမျိုးသားပါတီ (KNP) နှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့၍ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒနယ်များ ခွဲဝေယှဉ်ပြိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဇယား (၅) ကယားပြည်နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ ၎င်းတို့၏ ၂၀၁၅ မဲရလဒ်များနှင့် မဟာမိတ်များ။

ကယားပါတီများ/ကယားပြည်နယ်အတွင်းရှိပါတီများ	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မဲရလဒ်များ	လက်ရှိအခြေအနေ
ကယန်းအမျိုးသားပါတီ	UNA	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။
လူမျိုးပေါင်းစုံဒီမိုကရေစီပါတီ (ကယားပြည်နယ်)	—	—	KySDP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ကယားလူမျိုးစုဒီမိုကရေစီပါတီ	NBF	—	KySDP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။

ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP)

ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) သည် ၂၂ ရက် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၈ တွင် ပါတီမှတ်ပုံတင်ရခဲ့သည်။ KNDP သည် ၂၀၁၀ တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော ကရင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီ နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ၊ ၂၀၁၂ တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော ကရင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီနှင့် ၂၀၁၅ တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော စည်းလုံးညီညွတ်သော ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီစသည့် ပါတီ (၃) ဖြင့် ပေါင်းစည်းထားသောပါတီဖြစ်သည်။

၂၀၁၀ တွင် ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပမည်ဟုသိရသည်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်မှ ခေါင်းဆောင်များသည် ပါတီတည်ထောင်ရန် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဆွေးနွေးမှု၏ရလဒ်မှာ ပါတီနှစ်ခုပေါ်ပေါက်စေခဲ့ပြီး ဖလုံ-စဝေါ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (PSDP) သည် ကရင်ပြည်နယ်တွင်အခြေစိုက်၍ ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) သည် ပြည်မကြီးတွင် အခြေစိုက်သည်။^{၆၃} နောက်ပိုင်းတွင် တိုးတက်သောဗုဒ္ဓဘာသာကရင်အမျိုးသားတပ်ဖွဲ့မှ တစ်ချို့တစ်ဝက်သည် ကရင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီ နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (KSDDP) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီတွင် အခြားသော ကရင်ပါတီ (၃) ခု ထပ်မံပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ဖလုံ-စဝေါ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌသည် ပါတီမှထွက်၍ ကရင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KDP) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ပြည်မကြီးတွင် အခြားကရင်ပါတီဖြစ်သည့် ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP) ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပြီး ကရင်ပြည်နယ်တွင် စည်းလုံးညီညွတ်သော ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (UKNDP) ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပါတီဖွဲ့စည်းတည်ထောင်မှုများက ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီတွင် ကရင်ပါတီပေါင်း (၆) ခုထိဖြစ်စေခဲ့ပြီး လေးခုမှာ ကရင် ပြည်နယ်အခြေစိုက်ပါတီများဖြစ်၍ နှစ်ခုမှာ ဗမာပြည်မကြီးတွင်အခြေစိုက်သည်။

ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) ၏ ပါတီဖွဲ့စည်းပုံမူကြမ်း ရေးဆွဲရန်မဖြစ်လာမီ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် နှင့် ကရင်ပြည်နယ်၏ မြို့တော်ဖြစ်သော ဖားအံတွင် ပေါင်းစည်းရေး ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများကို (၇) ကြိမ်တိုင်တိုင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ဆွေးနွေးရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သောပါတီများကို ဇယား (၃) တွင်ကြည့်ပါ။ ဆွေးနွေးမှုများတွင် ပြည်မအခြေစိုက် မဟာမိတ် မတူညီသည့် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) နှင့် ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP) တို့၏ ခေါင်းဆောင်များအကြား သဘောထားကွဲလွဲမှုမှာ အကြီးဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ သဘောတူညီမှုမရရှိခဲ့သည့် အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပါတီ တစ်ခုစီသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် သီးခြားစီဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကရင်ပါတီ (၆) ခုမှ စုစုပေါင်း

^{၆၂} တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု။ လွိုင်ကော်မြို့၊ ၂ ရက် ဩဂုတ်လ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။
^{၆၃} တိုင်းရင်းသားပါတီများက ဗမာတိုင်းရင်းသားအများစုနေထိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးများကို ပြည်မကြီးဟု သုံးနှုန်းသည်။

ကိုယ်စားလှယ် (၂၀၃) ဦးထိ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီး ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) မှတစ်ဦးသာ အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက်တွင် ကရင်ပြည်နယ်အခြေစိုက်ပါတီများသည် ပြည်မအခြေစိုက်ကရင်ပါတီများကို စောင့်ဆိုင်းခြင်းမပြု တော့ဘဲ ပေါင်းစည်းရေး ဆွေးနွေးမှုများကို ပြန်လည်စတင်ခဲ့ကြသည်။ ပထဝီအနေအထားအရ နီးကပ်မှုမရှိသည်မှာ တစ်ကြောင်း နှင့် ပြည်မအခြေစိုက် ကရင်ပါတီများနှင့်သဘောတူညီမှုရရန် အလွန်ခက်ခဲမည်ဟု ယူဆသောကြောင့် တစ်ကြောင်းဖြစ်သည်။

ကရင်ပြည်နယ်အခြေစိုက် ပါတီလေးခုဖြစ်သည့် ဖလုံ-စတင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (PSDP)၊ ကရင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီ နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (KSDDP)၊ ကရင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KDP) နှင့် စည်းလုံးညီညွတ်သောကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (UKNDP) တို့အကြား ပေါင်းစည်းရေးအစည်းအဝေးကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်စတင်ခဲ့ပြီး (၅) ခုထက်မနည်းသော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ဇယား (၄) တွင်ကြည့်ပါ။ ပေါင်းစည်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ပါတီလေးခုမှ ကိုယ်စားလှယ် (၈) ဦးစီတို့သည် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။^{၆၄} ပေါင်းစည်း KNNDP ၏မူတွင် တိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့်သာ မဟာမိတ်ပြုလုပ်ရန်နှင့် အခြားမည်သည့်နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အုပ်စုတစ်ခု သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ လွှမ်းမိုးမှုမခံဘဲဟုပါရှိသည်။ ပေါင်းစည်းရေးပါတီများ၏ ကိုယ်စားလှယ် (၃၂) ဦးမှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားသော အဖွဲ့ဝင် (၁၅) ဦးနှင့် ပါတီဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းထားပြီး ပါတီအသစ်ကို ပဲ့ကိုင်ရန်နှင့်အကြံဉာဏ်ပေးရန် ပါတီလေးခုမှ နာယက (၅) ဦး ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ဖလုံ-စတင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (PSDP) သည် ပေါင်းစည်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်မှ နုတ်ထွက်ခဲ့သော်လည်း KNNDP မှ ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက “ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNNDP) သည် ပါတီသုံးခု၏ ပေါင်းစည်းမှုဖြစ်သော် လည်း ပါတီလေးခုမှ အုပ်စုလေးခု ပါဝင်သည်” ဟုပြောကြားခဲ့သည်။ ပေါင်းစည်းရေးမှ ဖလုံ-စတင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (PSDP) နုတ်ထွက်သွားခြင်း အကြောင်းအရင်းမှာ ရှင်းလင်းမှုမရှိခဲ့ပါ။ အခြားပေါင်းစည်းအဖွဲ့ဝင်ပါတီများက ၎င်း၏ မူလကြိုတင်သဘောတူချက်ကို ဖောက်ဖျက်သည်ဟုယူဆ၍ နုတ်ထွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖလုံ-စတင်ပါတီသည် နာမည် ရှိပြီးသားပါတီဖြစ်သည့်အလျောက် ပေါင်းစည်းပါတီအသစ်အနေဖြင့် လူထုထောက်ခံမှု အပြည့်အဝမရခဲ့သော်ဆိုသည့် အခြေအနေကို သတိထားစောင့်ကြည့်ရန်အတွက် မပေါင်းစည်းခြင်းဟု မှန်းဆချက်များရှိပါသည်။^{၆၅}

ပေါင်းစည်းပါတီသည် ကရင်ပြည်နယ်တွင် အထူးသဖြင့် လှိုင်းဘွဲ့၊ ဖားအံ၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီး၊ ကော့ကရိတ်နှင့် မြဝတီ မြို့များတွင် အဓိကဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အခြားသောမြို့နယ်များဖြစ်သည့် သံတောင်ကြီးသည် ဒေသခံ လူမျိုးနှင့်ဘာသာရေးနီးစပ်မှုများကြောင့် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) ၏ နယ်မြေအဖြစ်ယူဆထားပြီး ဖာပွန်သည် ထိုဒေသရှိ တပ်စခန်းများကြောင့် USDP ၏ အမာခံနယ်မြေအဖြစ် ယူဆထားသည်။ KNNDP သည် ဗမာပြည်မ အခြေစိုက် ကရင်ပါတီနှစ်ခုဖြစ်သည့် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) နှင့် ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP) တို့နှင့် နောင်တွင် ပေါင်းစည်းကောင်း ပေါင်းစည်းနိုင်မည်ဆိုသည့် ယူဆချက်ဖြင့် ကောင်းမွန်သောဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်ထား သည်။ KNNDP အဖွဲ့ဝင်ပါတီများသည် အခြားပါတီများကဲ့သို့ လူထုဖိအားမကြုံတွေ့ခဲ့ပါ။ ထို့အတွက် ပါတီအနေဖြင့် ပြည်သူလူထု စိတ်ဝင်စားမှုရရှိလာစေရန် အဆိုပါဖိအားကို ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲ တွင် အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ခံမှုများရရှိရန် ပါတီ ၏ညီလာခံများသို့ ဖိတ်ကြားခြင်းစသဖြင့် ပါတီအပေါ်စိတ်ဝင်စားမှု မြှင့်တက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

^{၆၄} ပါတီအသစ်ကို အမည်အသစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းမည် သို့မဟုတ် ရှိပြီးသားပါတီ ၃ ခုကို ဖျက်၍ ဖလုံ-စတင်ပါတီအောက်တွင် ဝင်ရောက်ပေါင်းစည်းမည်ဆိုသည့် သဘောထားနှစ်ရပ် ကွဲလွဲမှုရှိခဲ့သည်။

^{၆၅} ဖလုံ-စတင် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီအနေဖြင့် ၎င်း၏ပါတီအမည်ကို ထိန်းသိမ်းသွားရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ထိုသို့ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ပြိုင်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ၂၉ ရက် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ကရင်သတင်းဌာနတွင် စဖန်းရှောင်ရေးသားသည့် “လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်နှင့်ကရင်ပြည်နယ် ပြင်ပနေရာ များတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည်ဟု PSDP ပါတီပြော”တွင် ဖော်ပြပါ။

<http://kicnews.org/2019/12/>

ဇယား (၆) ကရင်တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ ၂၀၁၅ မဲရလဒ်များနှင့် ၎င်းတို့၏မဟာမိတ်များ။

ကရင်ပါတီများ	အခြေစိုက်ရာ	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မဲရလဒ်များ	လက်ရှိအခြေအနေ
ဖလုံစဝေါ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (PSDP)	ကရင်ပြည်နယ်	NBF	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။
ကရင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (KSDDP)	ကရင်ပြည်နယ်	—	—	KNDP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP)	ရန်ကုန်တိုင်း	FDA	1	ဆက်လက်တည်ရှိ။
ကရင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KDP)	ကရင်ပြည်နယ်	—	—	KNDP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP)	ရန်ကုန်တိုင်း	UNA	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။
စည်းလုံးညီညွတ်သောကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ(UKNDP)	ကရင်ပြည်နယ်	—	—	KNDP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။

ကချင်ပြည်နယ် ပြည်သူ့ပါတီ (KSPP)

ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီ (KSPP) သည် ၂၀၁၀ တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီ ပါတီ ကချင်ပြည်နယ်၊ ၂၀၁၃ တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ၊ ၂၀၁၄ တွင် တည်ထောင် ခဲ့သော ကချင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီစသည့် ပါတီ (၃) ခုဖြင့် ပေါင်းစည်းထားသောပါတီဖြစ်ပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ် ပြည်သူ့ပါတီသည် ၇ ရက်နေ့ ဇွန်လ ၂၀၁၉ တွင် ပါတီမှတ်ပုံတင်ရခဲ့သည်။

ကချင်ပါတီများပေါင်းစည်းရေးအတွက် ဆွေးနွေးပွဲများကို ၂၀၁၃ တွင် စတင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ပေါင်းစည်းရေး သဘောတူညီချက်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလမှ လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ပြီး (၅) နှစ်တိုင် ကြန့်ကြာခဲ့သည်။ ကချင်ပါတီ (၄) ခု ဖြစ်သော စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပါတီ (ကချင်ပြည်နယ်) (UDPKS), ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ (KSDP), ကချင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KDP) နှင့် ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီ (KNC) တို့သည် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ အပြီးတွင် ပေါင်းစည်းရေး ဆွေးနွေးပွဲများကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အခြားသော တိုင်းရင်းသားပါတီများဖြစ်သော လီဆူနှင့် လော်ဝေါ်ပါတီများသည်လည်း ၎င်းဆွေးနွေးပွဲများကို လေ့လာခဲ့ကြသည်။^{၆၆} ဆွေးနွေးပွဲများကိုပါတီတစ်ခုစီမှ ကိုယ်စားလှယ် (၁၀) ဦးစီဖြင့် တက်ရောက်ပြီး အကြိမ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်၊ သုံးဆယ်ခန့် ကျင်းပခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ဆွေးနွေးပွဲများအတွက် အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (၀၁) တတိယအင်အားစုများမှ နည်းပညာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအကူအညီများပေးခဲ့ကြ သည်။ ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီ (KNC) သည် ပေါင်းစည်းရေးအတွက် မူလကြိုတင်သဘောတူညီချက် (၇) ချက် သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ထိုအချက်များထဲတွင် ပေါင်းစည်းရေးဆွေးနွေးပွဲများကို ထိန်းညှိပံ့ပိုးပေးသော ၁၇ ဦးကော်မတီမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းရန်၊ ပါတီသစ်ကို ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်အမည်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်ရန် (သို့) ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီကို မဖျက်သိမ်းဘဲ လူပေါင်းရန်၊ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် ယှဉ်ပြိုင်မည့်ပါတီ အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ရန်၊ UNA မဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်ရန်စသည့်အချက်များ ပါဝင်သည်။^{၆၇} သို့သော် ကချင်ပေါင်းစည်းရေး ပါတီများကျင်းပသည့် ပါတီညီလာခံတွင် တက်ရောက်သူ (၇၁၀) ဦးက ပါတီအမည်သစ်ကို အသုံးပြုရန် မဲပေးဆုံးဖြတ် ခဲ့ကြသည်ဟုဆိုသည်။ အခြားသော ပါတီ (၃) ခုသည် ပေါင်းစည်းရေးကို အရင်ဆွေးနွေးလိုပြီး လက်တွဲမည့်မဟာမိတ် အပါအဝင် မူများကိုပေါင်းပြီးမှဆွေးနွေးရန် ဆန္ဒရှိသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီ (KNC)

^{၆၆} ကနဦး ပေါင်းစည်းရေးဆွေးနွေးပွဲတွင် ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ၊ ကချင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီနှင့် ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီတို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီးနောက်ပိုင်း တွင် စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပါတီ ကချင်ပြည်နယ် ပါဝင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။
^{၆၇} ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်နယ်တစ်ခုထက်ပို၍ ဝင်ပြိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့မှတ်ပုံတင်ရန် အဖွဲ့ဝင်အင်အား ၁၀၀၀ ပြည့်ရန်လိုအပ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်တစ်ခု တွင် စည်းရုံးမည့်ပါတီအတွက် အဖွဲ့ဝင်အင်အား ၅၀၀ သာလိုသည်။

သည် ပေါင်းစည်းရေးဆွေးနွေးပွဲမှ နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။^{၆၈}

KSPPP ပါတီကိုယ်စားလှယ်က “ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီ (KSPPP) သည် တရားဝင်ပါတီ (၃) ခု ပေါင်းစည်းခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၎င်းတွင် စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပါတီ ကချင်ပြည်နယ် (UDPKS), ကချင်ပြည်နယ် ဒီမိုကရေစီပါတီ (KSDP), ကချင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KDP) နှင့် ဒေါက်တာတူးဂျာ၏ ပါတီအဟောင်းဖြစ်သော ကချင်ပြည်နယ်တိုးတက်ရေးပါတီနှင့် ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီ (KNC) မှ အဖွဲ့ဝင်ဟောင်းအချို့စသဖြင့် အင်အားစု (၅) စု ပါဝင်နေသည်”ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။^{၆၉} KSPPP သည် ထိုအစုအဖွဲ့မှ (၅) ဦးစီနှင့် အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင် (၂) ဦးဖြင့် ပေါင်းစည်းရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းရာထူးများကို ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရရှိခဲ့သောပါတီများ၏ မဲရလဒ်များအတိုင်း ခွဲဝေတာဝန်ပေးခဲ့သည်။ ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ (KSDP) ၏ ဥက္ကဋ္ဌသည် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒနယ် ၄ နေရာတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့သောကြောင့် KSPPP ပါတီသစ်၏ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည်။ အဆိုပါနေရာချမှုဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပါတီ ကချင်ပြည်နယ် UDPKS ၏ ဥက္ကဋ္ဌ သည် ပါတီသစ်၏ ဒုဥက္ကဋ္ဌ (၁) နှင့် ကချင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KDP) ၏ ဥက္ကဋ္ဌသည် ဒုဥက္ကဋ္ဌ (၂) ဖြစ်လာသည်။ လက်ရှိပါတီဖွဲ့စည်းပုံကို နောက်လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲ သို့မဟုတ် ပါတီညီလာခံမှ ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းရန် ရည်ရွယ်ထား သည်။ ပါတီသည် အဖွဲ့ဝင်များ၏ အသင်းဝင်ကြေးများ၊ အထောက်အပံ့များ၊ အလှူငွေများ နှင့် ဒုဥက္ကဋ္ဌမှတာဝန်ယူထား သည့် ရန်ပုံငွေရာဇဝတ်ရေးကော်မတီ၏ ရန်ပုံငွေများဖြင့် လည်ပတ်သည်။ ကချင်ပြည်နယ် ပြည်သူ့ပါတီ (KSPPP) သည် အားလုံးပါဝင်သောမူဝါဒနှင့် ကချင်များအားလုံးစည်းစေရန် ရည်ရွယ်ချက်များထားရှိသည်။ KSPPP သည် အခြားသော ကချင်ပြည်နယ်အခြေစိုက် တိုင်းရင်းသားပါတီအဖွဲ့များ ဥပမာ - လီဆူ၊ လော်ဝေါ^{၇၀} တို့နှင့် ကောင်းမွန်သောဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်ထားသည်။ ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီ (KSPPP) သည် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကချင်ပြည်နယ်ရှိ မြို့နယ် (၁၈) မြို့နယ်လုံးတွင် ယှဉ်ပြိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။

ဇယား (၇) ကချင်ပြည်နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ ၂၀၁၅ မဲရလဒ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ မဟာမိတ်များ။

ကချင်ပါတီများ/ ကချင်ပြည်နယ် အတွင်းရှိ ပါတီများ	အခြေစိုက်ရာ	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မဲရလဒ်များ	လက်ရှိအခြေအနေ
စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပါတီ (ကချင်ပြည်နယ်)	ကချင်ပြည်နယ်	—	—	KSPPP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ကချင်ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ	ကချင်ပြည်နယ်	—	—	KSPPP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ကချင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	ကချင်ပြည်နယ်	NBF	—	KSPPP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်ပါတီ	ကချင်ပြည်နယ်	UNA	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။
ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပါတီ ^{၇၁}	ကချင်ပြည်နယ်	—	—	KSPPP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ဒီမိုကရေစီပါတီသစ် (ကချင်)	ကချင်ပြည်နယ်	—	—	အသစ် ^{၇၂}
လော်ဝေါအမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ	ကချင်ပြည်နယ်	—	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။
လီဆူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ	ကချင်ပြည်နယ်	NBF	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။

^{၆၈} မည်သည့်တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်နှင့် လက်တွဲမည်ကိုရွေးချယ်ခြင်းသည် မည်သည့်ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုလမ်းကြောင်းကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုရည်ရွယ်ချက်ရရှိ ရန် မည်သည့်ပါတီများနှင့် လက်တွဲမည်ကို ရွေးချယ်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

^{၆၉} ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ မှတ်ပုံတင်ခွင့်မပြုခဲ့သည့် ဒေါက်တာတူးဂျာဦးဆောင်ခဲ့သော ပါတီအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုဖြစ်သည်။

^{၇၀} လီဆူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (ဇူးလေးပါတီ) နှင့် လော်ဝေါအမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ။

မှတ်ချက်- က) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပါတီသည် သုတေသနပြုလေ့လာရေးသားသည့် ကာလတွင် သီးခြားပါတီ တစ်ခုအနေဖြင့်သာရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ကချင်ပြည်နယ် ပြည်သူ့ပါတီနှင့်ပေါင်းစည်းရန် ဖျက်သိမ်းသွားခဲ့သည်။ BNI, "KSPP နှင့် ကချင်ပါတီတစ်ခုထပ်မံပူးပေါင်း"၊ ၂၂ ရက် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉ ခုနှစ် သတင်းတွင်လည်းကြည့်ပါ။ <https://bnionline.net/mm/news-69917>။ ခ) အဆိုပါ ပါတီသည် ၂၀၁၉ တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ရွေးကောက်ပွဲမဝင်ရသေးပေ။ ထို့အပြင် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အခြေစိုက်သည့် ကချင်အမျိုးသားပါတီဆိုသည့် ပါတီသစ်တစ်ခုတည်ထောင်မှုကိုလည်း ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံအတည်ပြုပေးခဲ့သည်။

ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD)

ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် ၂၀၁၀ တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော ချင်းအမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (CNDP)၊ ချင်းတိုးတက်ရေးပါတီ (CPP)၊ နှင့် ၂၀၁၄ တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CLD) စသည့် ပါတီ (၃) ခု ပေါင်းစည်းထားသော ပါတီဖြစ်သည်။ ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် ၁၁ ရက်နေ့ ဇူလိုင်လ ၂၀၁၉ တွင် ပါတီမှတ်ပုံတင်ရခဲ့သည်။

ချင်းခေါင်းဆောင်များသည် ပထမဆုံးရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပမည့် ၂၀၁၀ မတိုင်မီတွင် ပါတီတစ်ခုစည်းရန် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ပါတီအမည်ရှေ့တွင် ချင်းဆိုသည့် အသုံးအနှုန်းထည့်မည်၊ မထည့်မည်နှင့်ပတ်သက်၍ သဘောထား ကွဲလွဲရာမှ လူမျိုးအမှတ်လက္ခဏာကို ပို၍အလေးပေးသည့် ပါတီဖွဲ့စည်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ သည်။ ဥပမာ - ဇိုမီး၊ အရှိုနှင့် မရာ တိုင်းရင်းသားပါတီများ။^{၇၀} ၂၀၁၀ အလွန်တွင် ချင်းပါတီနှစ်ခုဖြစ်သော ချင်းအမျိုးသားပါတီ (CNP) နှင့် ချင်းတိုးတက်ရေးပါတီ (CPP) တို့သည် ပေါင်းစည်းရေးကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု၏ အပေးအယူ အလျှော့အတင်းအနေဖြင့် ချင်းအမျိုးသားပါတီ (CNP) သည် ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (CNDP) အဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သို့သော် ပေါင်းစည်းရေးကြိုးပမ်းမှုသည် အောင်မြင်မှုမရခဲ့ပါ။ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်က အားကောင်းခဲ့သော ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် CNLD သည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CLD) အဖြစ် ပြန်လည်အသက်သွင်း ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လာခဲ့သည်။

ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CLD) သည် အရှိုချင်းအမျိုးသားပါတီ၊ ဇိုတိုင်းရင်းသားဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီတို့နှင့် မဟာမိတ် သဘောတူညီချက်များရှိခဲ့သည်။ ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(CLD)သည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ပါတီညီလာခံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပ ခဲ့ပြီး ထိုအစည်းဝေးတွင် အခြားပါတီများနှင့် ပေါင်းစည်းပါက ပါတီသစ်အမည်ကို ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဟုသာပေးရန် အပါအဝင် မူလကြိုတင်သဘောတူညီချက်များ ချမှတ်ခဲ့သည်။ အခြားအချက်များတွင် ပေါင်းစည်းပါတီ သည် ၁၉၄၇ ပင်လုံကတိကဝတ်များကို အခြေခံသော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုမှုများကို ကိုင်စွဲရန်နှင့် UNA နှင့် မဟာမိတ်ပြုလုပ်ရန်တို့ပါရှိသည်။ ချင်းတိုးတက်ရေးပါတီ (CPP) နှင့် ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (CNDP) သည် ပထမသတ်မှတ်ချက်နှစ်ချက်ကို လိုက်လျောသဘောတူခဲ့ပြီး တတိယသတ်မှတ်ချက်ကို ပေါင်းစည်းပြီးမှ ဆက်လက်ဆွေးနွေးရန်ကို ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CLD) ဘက်မှ သဘောတူလက်ခံခဲ့သည်။^{၇၁} ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ ပြီးနောက် ပါတီပြန်ကွဲခြင်းမျိုးမဖြစ်စေရန် ချင်းပေါင်းစည်းပါတီအဖွဲ့ဝင်များအကြား ပေါင်းစည်းရေးသဘောတူညီချက် ကိုလည်း ချုပ်ဆိုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။

ပါတီ (၃) ခု သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် စက်တင်ဘာ ၂၉ ရက် ၂၀၁၈ မတိုင်မီတွင် ပါတီအကြား ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး

^{၇၀} ဇိုတိုင်းရင်းသားဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ၊ အရှိုချင်းအမျိုးသားပါတီ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ။
^{၇၁} ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်နှစ်ခုလုံးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ခဏရွှေ့ဆိုင်းထားရန် ပါတီတွင်း မဲပေးဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ရေးအစည်းဝေး (၁၃) ခု ကျင်းပခဲ့သည်။ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများတွင် ပါတီတစ်ခုစီမှ ကိုယ်စားလှယ် (၁၃) ဦးစီဖြင့် ၃၉ ဦး ပါဝင်ခဲ့သည်။ စုပေါင်းခေါင်းဆောင်မှုပုံစံဖြင့် ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) ကို ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအထိ အကူးအပြောင်းကာလအတွင်း ပါတီတစ်ခုချင်းစီမှ ဥက္ကဋ္ဌများက ၆ လစီ အလှည့်ကျဥက္ကဋ္ဌရာထူးယူ၍ ပေါင်းစည်းပါတီအား ဦးဆောင်မှုပေးသည်။ ပါတီခေါင်းဆောင်အသစ်ကို ရွေးကောက်ပွဲ အပြီး ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း ပါတီညီလာခံကျင်းပ၍ ပြန်လည်ရွေးချယ်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။ ပါတီ၏ရန်ပုံငွေကို အဖွဲ့ဝင်များ၏ အသင်းဝင်ကြေးနှင့် ထည့်ဝင်ငွေများမှရရှိပြီး ထည့်ဝင်ငွေပမာဏမှာ ရာထူးကြီးလေပိုများလေ အချိုးအစား တိုင်းဖြစ်သည်။ ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) သည် ချင်းပြည်နယ်၏ မြို့နယ် (၉) မြို့နယ်လုံးနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းရှိ ကလေး၊ တမူး၊ အခြားသော ချင်းလူမျိုးများနေထိုင်သည့် ဒေသများ ဥပမာ - ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ မင်းပြား နှင့် မြေပုံတို့တွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (CNLD) ၏မူမှာ တိုင်းရင်းသားများ တန်းတူညီမျှရေး၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး ဘုံရည်မှန်းချက်တူသော အခြား ပါတီများနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွင်ပါဝင်သော အရပ်ဖက်အဖွဲ့စည်းများ၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့စည်းများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် ဆက်လက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန် မူရှိထားသည်။

ဇယား (၈) ချင်းပြည်နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ မဟာမိတ်များ။

ချင်းပါတီများ/ ချင်းပြည်နယ် အတွင်းရှိပါတီများ	အခြေစိုက်ရာ	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မဲရလဒ်များ	လက်ရှိအခြေအနေ
ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	ရန်ကုန်တိုင်း	NBF	—	CNLD အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ချင်းတိုးတက်ရေးပါတီ	ရန်ကုန်တိုင်း	UNA	—	CNLD အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ချင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်	ရန်ကုန်တိုင်း	UNA	—	CNLD အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
ချင်းတိုင်းရင်းသားပါတီ ^{က)}	မကွေးတိုင်း	—	—	အသစ်
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ	ချင်းပြည်နယ်	NBF	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။
ဇိုတိုင်းရင်းသားဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ	ချင်းပြည်နယ်	—	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။
အရှိုချင်းအမျိုးသားပါတီ	ချင်းပြည်နယ်	NBF	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။
ဇိုမီးဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ	ချင်းပြည်နယ်	UNA	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။

က) ချင်းတိုင်းရင်းသားပါတီသည် မကွေးတိုင်းတွင်အခြေစိုက်သည့်ပါတီဖြစ်ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် က ပါတီမှတ်ပုံတင်ကို အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီနှင့် ပေါင်းစည်းရန် ကမ်းလှမ်းထားသည်။ The Voice ၏ ၁၇ ရက် မတ်လ ၂၀၂၀ တွင်ရေးသားခဲ့သော "ချင်းနှစ်ပါတီပူးပေါင်းရန် ဆွေးနွေးမည်" သတင်းတွင်ဖော်ပြပါ။ <http://thevoicemyanmar.com/2020-election/40281-chn?fbclid=IwAR3VVLokc3tTN1hn1R1zEQQ-beUEO6mRCJTZ-MNueLrHnyGGPtUcuvRwRI>

မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP)

မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီသည် ၂၀၁၀ တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီပါတီ (AMRDP) နှင့် ၂၀၁၂ တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော မွန်အမျိုးသားပါတီ (MNP) တို့ ပေါင်းစည်းထားသောပါတီဖြစ်သည်။ မွန်ညီညွတ်ရေး ပါတီသည် ၁၁ ရက် ဇူလိုင် ၂၀၁၉ တွင် ပါတီမှတ်ပုံတင်ရခဲ့သည်။

မွန်ပြည်နယ်တွင် မွန်ပါတီများပေါင်းစည်းရန် ဖိအားများသည် မွန်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ဦးမှ မွန်ဒီမိုကရေစီပါတီ (နောင်တွင် မွန်အမျိုးသားပါတီအဖြစ် အမည်ပြောင်းလဲ)အဖြစ် ပါတီမှတ်ပုံတင်ခဲ့သည့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကတည်းက

စဉ်ဆက်မပြတ် ရှိနေခဲ့သည်။ သို့သော် မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီပါတီ (AMRDP) သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် အသင်းအဖွဲ့အသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များ တစ်ရာကျော်ရှေ့တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် ပေါင်းစည်းရေးသဘောတူညီချက်ပါ အချက်လေးချက်ကို အတည်ပြုလိုက်နာရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ အဆိုပါအချက်လေးချက်မှာ ပါတီနှစ်ခုအားပေါင်းစည်း၍ တစ်ခုတည်းအဖြစ်သို့ဖွဲ့စည်းရန်၊ ပါတီညီညွတ်ရေးအတွက် လစဉ်အစည်းဝေးများကျင်းပရန်၊ ပါတီအမည်သစ်ပေးရန်နှင့် ပေါင်းစည်းရမည့် နောက်ဆုံးအချိန်နေ့ရက် သတ်မှတ်ရန်တို့ဖြစ်သည်။

သို့သော် မွန်ပါတီများ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အများစုရုံးနိုင်ပြီးနောက်တွင် ပေါင်းစည်းရေးဆွေးနွေးမှုများ ပြန်လည် စတင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ တွင် လူထု၏ ပါတီပေါင်းစည်းရေးဖိအားသည် ပိုမိုပြင်းထန်လာခဲ့သည်။ ပေါင်းစည်းရေးကို လိုလားသော မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီပါတီ (AMRDP) မှ အဖွဲ့ဝင်များသည် ပါတီမှနုတ်ထွက်ပြီး အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ မွန်တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည့် မွန်ပြည်သစ်ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များပါဝင်သော အင်အားစုများနှင့်ပူးပေါင်း၍ မွန်အမျိုးသားပါတီ (MNP) နှင့် မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီပါတီ (AMRDP) တို့ပေါင်းစည်းရန် ဖိအားပေးခဲ့သည်။ ပါတီများမပေါင်းစည်းပါက ၎င်းတို့အနေဖြင့် မွန်အမျိုးသားကိုယ်စားပြုပါတီဟူသည့် ပါတီသစ်တစ်ခုတည်ထောင်၍ ထိုပါတီနှစ်ခုလုံးကို ပြန်လည်ယှဉ်ပြိုင်သွားမည်ဟုလည်း ဖိအားပေးခဲ့သည်။^{၇၉} သို့ဖြစ်၍ ကွဲပြားခြားနားမှုများရှိသော်လည်း မွန်ပါတီနှစ်ခုသည် ပေါင်းစည်းရေးအတွက်ညှိနှိုင်းရန် ကတိကဝတ်ပြုခဲ့ကြသည်။

စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများကို အဆင့်ဆင့်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပထမအဆင့်တွင် ပါတီနှစ်ခုသည် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရန်နှင့် တတိယအင်အားစုများ၏ဖိအားကြောင့် ပေါင်းစည်းခြင်းများမဖြစ်စေရန် ၎င်းတို့၏ကြားဝင်ညှိနှိုင်းပေးမှုများကို လက်မခံဘဲ ပါတီအချင်းချင်း သီးသန့်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ပါတီနှစ်ခုအကြား ပေါင်းစည်းရန် သဘောတူညီမှုရပြီးမှသာ ဒုတိယအဆင့် အနေဖြင့် မွန်ညီညွတ်ရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး မွန်အမျိုးသားကိုယ်စားပြုပါတီအဖြစ် တည်ထောင်ရန် ရည်ရွယ်ပါဝင်ခဲ့သည့် တတိယအင်အားစုမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဆက်လက်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ပေါင်းစည်းရေးညှိနှိုင်းမှုများသည် ၂ နှစ်ခန့် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီး တရားဝင်ဆွေးနွေးပွဲ (၈) ခု နှင့် အလွတ်သဘော ဆွေးနွေးပွဲမြောက်မြားစွာပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပေါင်းစည်းရေး ပါတီသစ်အတွက် မွန်ပြည်သူများမှ အဆိုပြုထားသော နာမည် (၁၀) မျိုးကို ဆန်ခါတင်ရွေးချယ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ အတည်ပြုလက်ခံသည့် မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီအဖြစ် ပေါင်းစည်းခဲ့သည်။

မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP) ၏ ခေါင်းဆောင်တာဝန်များကို ဝါစဉ်အရနှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှု သဘောတူညီချက်များအရ သတ်မှတ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ပါတီ၏ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် (၅:၅:၄) အချိုးအတိုင်း ပါတီနှစ်ခုစီမှ တစ်ဝက်စီ ၅:၅ အချိုးနှင့် တတိယအင်အားစုမှ ကိုယ်စားလှယ်များက ၄ အချိုးအတိုင်း ဖွဲ့စည်းသည်။ ပါတီရုံးခွဲများကိုဖွဲ့စည်းရာတွင် မြို့နယ်တစ်ခုတွင် A ပါတီမှ ဥက္ကဋ္ဌရာထူးယူထားလျှင် B ပါတီမှ ဒုဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်းရေးမှူးရာထူးများကိုယူပြီး A ပါတီမှ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးရာထူးယူသည့် AB, BA ပုံစံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်ဟုဆိုသည်။ ပါတီ၏ရန်ပုံငွေသည် ဗဟိုကော်မတီ၊ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၏ ထည့်ဝင်ငွေများနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဒေသဆိုင်ရာလွှတ်တော်နှစ်ခုရှိ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ လစာ (၁၀) ရာခိုင်နှုန်း ထည့်ဝင်မှုများမှရရှိသည်ဟုဆိုသည်။ ပေါင်းစည်းရေးလုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးအတွက် ထည့်ဝင်ထောက်ပံ့သည့် အလှူရှင်များလည်းရှိသည်။

^{၇၉} ထိုလှုပ်ရှားမှုကို နောင်တွင် ရာမညလှုပ်ရှားမှုဟုခေါ်ဝေါ်ခဲ့ပြီး တတိယအင်အားစုများကိုလည်း ရာမညအင်အားစုများဟု ရည်ညွှန်းခဲ့သည်။ အောင်အောင်ရေးသားသော "Understanding Ethnic Political Parties in Myanmar: The Cases of Mon and Karen States" [မြန်မာ့တိုင်းရင်းသားပါတီများကို နားလည်ခြင်း၊ မွန်နှင့်ကရင် ဖြစ်ရပ်များလေ့လာချက်] ISEAS အမြင်ဆောင်းပါးအမှတ် ၂၀၁၈/၅၇၊ စာမျက်နှာ ၃ တွင်ဖတ်ရှုပါ။ https://www.iseas.edu.sg/images/pdf/ISEAS_Perspective_2018_57@50.pdf

မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ (MUP) သည် မွန်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းတို့တွင် ယှဉ်ပြိုင်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။

မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီသည် တိုင်းရင်းသားအရေးကိစ္စများတွင် ၎င်းတို့နှင့်မူတူသော အခြားတိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားပြီး မွန်အမျိုးသားရေးတွင်ပါဝင်ကြသည့် ဒေသခံအင်အားစုများဖြစ်သော နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့စည်းများ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့စည်းများနှင့် လက်တွဲ၍ ဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ချက်များထားရှိသည်။

ဇယား (၉) မွန်ပြည်နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များနှင့် မဟာမိတ်များ။

မွန်ပါတီများ	မဟာမိတ်	၂၀၁၅ မဲရလဒ်များ	လက်ရှိအခြေနေ
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာဒီမိုကရေစီပါတီ (AMRDP)	NBF	၁	MUP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
မွန်အမျိုးသားပါတီ (MNP)	UNA	၃	MUP အဖြစ် ပေါင်းစည်း။
အမျိုးသမီးပါတီ (မွန်ပြည်နယ်)	—	—	ဆက်လက်တည်ရှိ။

ဇယား (၁၀) ပေါင်းစည်းတိုင်းရင်းသားပါတီ (၅) ခုအား နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှု။

	ကယား	ကရင်	ကချင်	ချင်း	မွန်
ပါတီအမည်	ကယားပြည်နယ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	ကချင်ပြည်နယ် ပြည်သူ့ပါတီ	ချင်းအမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်	မွန်ညီညွတ်ရေးပါတီ
ပါတီမှတ်ပုံတင် ရသည့် ရက်စွဲ	၀၈.၀၉.၂၀၁၇ ပါတီအမှတ်စဉ် (၁၀၅)	၂၂.၀၂.၂၀၁၈ ပါတီအမှတ်စဉ် (၁၀၈)	၀၇.၀၆.၂၀၁၉ ပါတီအမှတ်စဉ် (၁၁၅)	၁၁.၀၇.၂၀၁၉ ပါတီအမှတ်စဉ် (၁၁၆)	၁၁.၀၇.၂၀၁၉ ပါတီအမှတ်စဉ် (၁၁၇)
ပေါင်းစည်းထားသည့် အစုအဖွဲ့များ	၂ ပါတီ	၃ ပါတီနှင့် အထက်	၃ ပါတီနှင့် အထက်	၃ ပါတီ	၂ ပါတီနှင့် အထက်
	လူမျိုးပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီပါတီ (ကယားပြည်နယ်)	ကရင်ပြည်နယ် ဒီမိုကရေစီနှင့်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးပါတီ	စည်းလုံးညီညွတ်ရေး နှင့် ဒီမိုကရေစီပါတီ ကချင်ပြည်နယ် (စဒက)	ချင်းအမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီပါတီ
	ကယားလူမျိုးစု ဒီမိုကရေစီပါတီ	ကရင်ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီ	ကချင်ပြည်နယ် ဒီမိုကရေစီပါတီ	ချင်းတိုးတက်ရေး ပါတီ	မွန်အမျိုးသားပါတီ
		စည်းလုံးညီညွတ်သော ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ	ကချင်ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီ	ချင်းဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်	တတိယအဖွဲ့ (အရပ်ဖက်၊ ရာမည အင်အားစုများ)
		ဖလုံစပေါ် ဒီမိုကရက် တစ်ပါတီအချို့	ကချင်ပြည်နယ် တိုးတက်ရေး ပါတီဟောင်း		
			ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားများ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ပါတီ ^၁		
ပေါင်းစည်းသည့် လုပ်ငန်းစဉ်	နှစ်ပါတီ ညှိနှိုင်းမှု	လေးပါတီ ညှိနှိုင်းမှု	ပါတီညှိနှိုင်းမှု (၂၀၁၈) နှင့် ၁၇ ဦး ကော်မတီ ပါဝင်ညှိနှိုင်းမှု	သုံးပါတီ ညှိနှိုင်းမှု	နှစ်ပါတီ ညှိနှိုင်းမှု
					ပါတီနှင့် တတိယ အင်အားစုများ ညှိနှိုင်းမှု

စေ့စပ်ညှိနှိုင်းသူများ	၁၀ ဦးစီ	၈ ဦးစီ	၁၀ ဦးစီ	၁၃ ဦးစီ	
ကြာမြင့်ချိန်	၁ နှစ်	၁ နှစ်	၁ နှစ်ကျော်		၂ နှစ်
ခေါင်းဆောင် ရွေးချယ်မှု	ပါတီတွင်း ရွေးကောက်ပွဲ	ပါတီတွင်း ရွေးကောက်ပွဲ	မဲရလဒ်	စုပေါင်းခေါင်းဆောင်မှု၊ ၆ လတစ်ကြိမ် အလှည့်ကျ	စေ့စပ်ညှိနှိုင်း၍
ပါတီကိုယ်စားပြုမှု အမျိုးအစား	ဒေသတွင်း	ပြည်ထောင်စု တစ်ဝန်းလုံး	ဒေသတွင်း	ပြည်ထောင်စု တစ်ဝန်းလုံး	ပြည်ထောင်စု တစ်ဝန်းလုံး
ယှဉ်ပြိုင်မည့်ဒေသ	ကယား တစ်ပြည်နယ်လုံး	ကရင်ပြည်နယ် ငါးမြို့နယ်	ကချင် တစ်ပြည်နယ်လုံး	ချင်းတစ်ပြည်နယ်လုံး၊ စစ်ကိုင်း၊ မကွေးနှင့် ရခိုင်	မွန်တစ်ပြည်နယ်လုံး နှင့် တနင်္သာရီ
ပေါင်းစည်းရေး ဦးစားပေး	ပြည်နယ်အခြေပြု	တိုင်းရင်းသား အခြေပြု	ပြည်နယ်အခြေပြု	တိုင်းရင်းသား အခြေပြု	တိုင်းရင်းသား အခြေပြု

မှတ်ချက်

က) ဖလုံစင်ပေါ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီသည် ဆက်လက်ရပ်တည်နေသေးသည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပေါင်းစည်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အစ ညှိနှိုင်းသဘောတူမှုများအရ ၎င်းအဖွဲ့ဝင်အချို့ ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီထဲတွင် ပါဝင်သည်။

ခ) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပါတီကို ၅ ရက် မတ်လ ၂၀၂၀ တွင် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က တရားဝင် ဖျက်သိမ်းပေးခဲ့ပြီး ကချင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ပါတီနှင့် ပေါင်းစည်းခဲ့သည်ဟု သတင်းများကဆိုသည်။

နိဂုံး

လူထုဖိအားနှင့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်မှုစသည့် တွန်းအားများအပြင် ပါတီပေါင်းစည်းရေးများတွင် ရည်ရွယ်ချက် နှစ်ခုရှိပါသည်။ တစ်ခုမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်နှစ်ရပ်လုံးတွင် ပါဝင်ခွင့်နှင့် ကိုယ်စားပြုခွင့် ရရှိစေရေးဖြစ်ပြီး အခြားတစ်ခုမှာ တိုင်းရင်းသားတန်းတူညီမျှရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကိုအာမခံမည့် ဖက်ဒရယ်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာရန် လိုအပ်သော ဒေသခံဦးဆောင်ပါတီတစ်ခု ထွက်ပေါ်လာရေးဖြစ်ပါသည်။ သုတေသန လေ့လာမှုအရလည်း ပေါင်းစည်းပါတီများသည် ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရရေးထက်ပိုသော ဖက်ဒရယ်ဆိုင်ရာ ရည်မှန်း ချက်များရှိနေကြောင်း တွေ့ ရှိရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပါတီများသည် ရွေးကောက်ပွဲအောင်နိုင်ရေးအတွက် ရွေးကောက်ပွဲအကြို ညွှန်ပေါင်းဖွဲ့မှုပုံသဏ္ဍာန် နည်းလမ်းများစွာအနက် ပါတီများကိုဖျက်သိမ်း၍ အသစ်ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်သော ပါတီပေါင်းစည်းမှုနည်းလမ်းကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ပေါင်းစည်းသည့်ပါတီများသည် လာရာနောက်ခံခိုင်ကြောင်းနှင့် လားရာနိုင်ငံရေးအယူအဆ ချဉ်းကပ်ပုံမတူသော မဟာမိတ်အုပ်စုအဖွဲ့ဝင်များဖြစ် ကြပြီး ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို မည်သို့ဖော်ဆောင်မည်ဆိုသော ကွဲပြားမှုများက ပါတီပေါင်းစည်းရေး၏အောင်မြင်မှု၊ မအောင်မြင်မှုအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

၂၀၂၀ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲအလွန် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစု၏ နိုင်ငံရေးလမ်းကြောင်းသည် ပေါင်းစည်းပါတီတွင် ပါဝင်သော အစုအဖွဲ့တစ်စု၏ လွှမ်းမိုးမှုအပေါ် သို့မဟုတ် အများစု၏တိမ်းညွတ်ပေါ်မူတည်၍ UNA သို့မဟုတ် NBF ၏ နိုင်ငံရေးလမ်းကြောင်းအဖြစ် ပေါ်ထွက်လာဖွယ်ရှိသည်။ တိုင်းရင်းသားပါတီများ ပေါင်းစည်းမှု သည် ယှဉ်ပြိုင်မှုများပြားရှုပ်ထွေးသော ပါတီစနစ်ကိုလျှော့ချပေးပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအမှတ်လက္ခဏာပေါ်မူတည် ၍ မဲပေးလိုသူ မဲဆန္ဒရှင်များအတွက် ရွေးချယ်ရလွယ်ကူစေသည်။ ထိုသို့ပေါင်းစည်းခြင်းအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားဒေသ များတွင် နိုင်ငံရေးပေါ် စိတ်ပါဝင်စားမှု၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ တစ်ဖန်မြင့်တက်လာစေသည်။ ပေါင်းစည်းပါတီများ ရှည်ကြာခိုင်မာခြင်း ရှိ၊ မရှိမှာ ပါတီတွင်းတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပါတီအဖွဲ့ဝင်များအကြား ညီညွတ်မှုတရား နှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းနိုင်မှုများပေါ်တွင် မူတည်သည်။ တိုင်းရင်းသားအမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်များ ပြင်းထန်လာမှုနှင့်အတူ ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဗမာပါတီများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရန် ပါတီပေါင်းစည်းသည့်ဗျူဟာအပြင် တိုင်းရင်းသား ပါတီများအကြား အခြားရွေးကောက်ပွဲအကြို ညွှန်ပေါင်းဖွဲ့မှုများပါ မြင်တွေ့ရဖွယ်ရှိသည်။

၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲရလဒ်သည် ပေါင်းစည်းပါတီများ၏ ရှည်ကြာခိုင်မာမှုကို စမ်းသပ်အဆုံးဖြတ်ပေးမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ မည်သည့်နိုင်ငံရေးအင်အားစုနှင့် နီးစပ်မည်၊ လွှတ်တော်တွင်း မည်သည့်အင်အားစုများနှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ မည်ကိုလည်း အဆုံးဖြတ်ပေးသွားဖွယ်ရှိသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများအနေဖြင့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲအလွန် နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းအရ ဖက်ဒရယ်အခြေခံမှုနှင့် မည်သို့ဖော်ဆောင်သွားမည်ဆိုသည့် ဗျူဟာအပြောင်းအလဲများလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။ ပါတီများအကြားဆက်နွယ်မှုနှင့် ပါတီနိုင်ငံရေးချိန်ခွင်လျှာကို အပြောင်းအလဲဖြစ်စေမည့် ပါတီသစ်များ လည်း ဆက်လက်ထွက်ပေါ်လာနေဦးမည်ဖြစ်သည်။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် ပါတီများပေါင်းစည်းခြင်းသည် မြန်မာ့ ပါတီနိုင်ငံရေးတွင် ယခင်ကမရှိခဲ့ဖူးသော တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ပြီး အာဏာရှင် စနစ်မှ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ အကူးအပြောင်းပုံစံမှ ဖက်ဒရယ်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သို့ အကူးပြောင်းပုံစံအဖြစ် ပိုမိုဦးတည် လာပြီး လူမှုသဟဇာတကြောင်းများမှာလည်း ဗမာနှင့်တိုင်းရင်းသားကြားက အမျိုးသားရေးအင်ကြောင်းများအဖြစ် သို့ ပိုမိုထင်ရှားလာသည်ကို ဖော်ပြနေပေသည်။

ISEAS
PUBLISHING

30 Heng Mui Keng Terrace
Singapore 119614
<http://bookshop.iseas.edu.sg>

ISSN 0219-3213

TRS8/20s

ISBN 978-981-4881-78-4

9 7 8 9 8 1 4 8 8 1 7 8 4